ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DÎNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ
MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER
RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ Ι' ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1935 ΤΕΥΧΟΣ 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τύποις «Φαζιλὲτ»

ΤΟ ΣΤ΄ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΤΟΥ Β΄

ΑΚΟΜΗ ἓν ἔτος κλείει τῆς Πατριαρχείας Φωτίου τοῦ Β΄. Ἓν ἔτος τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ἀποταμιεῦον νέους μόχθους καὶ νέαν ἐγρήγορσιν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ θησαυροὶ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ τίτλοι της. Ἡ ἐν ἀσθενείᾳ τελειουμένη δύναμίς της. Ἡ σημαντικὴ οὐσία της εἶναι ἐσωτερικὸν ἀνάβλυσμα. Ὁ τρυγητός της ἐσοδειάζει ψυχικὴν τροφήν. Αὐτῆς θὰ ἔχῃ πάντοτε ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος. Διότι οὐκ ἐπ᾿ ἄρτῳ μόνον ζήσεται.

Τὰ ἄλλα ὅλα περνοῦν μαζὶ μὲ τὰς ἡμέρας μας. Φυλλορροοῦν. Καίονται ὡς ἄνθραξ. Ἀλλὰ μέσα ἀπὸ αὐτὰ ἡ ψυχή μας καιομένη ὡς θυμίαμα ἀνέρχεται. Ἡ ζωή μας καθαίρεται. Οἱ στοχασμοί μας ὑψώνονται. Εὑρίσκομεν τὸν δρόμον ὁ ὁποῖος μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν πληρεστέραν γνῶσιν τῶν Νόμων τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἕνα θυμιατήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ψυχή μας καθαιρομένη ἀνέρχεται ὁλονέν. Ἕνα χωνευτήριον διὰ τοῦ ὁποίου ἀποστάζεται ἡ πνευματικότης μας, ὅ,τι ἔχομεν ἐκλεκτόν, ἀναφαίρετον, αἰώνιον. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν αἰσθανόμεθα, ὅταν προσευχώμεθα εἰς τὸν ναὸν καὶ ἡ ψυχή μας λούηται εἰς

τὸ ρυάκιον τῶν ὕμνων καὶ τῶν θείων ἀναγνωσμάτων. Πόσην τότε εὑρίσκομεν ἀνακούφισιν ἀπὸ κάθε ματαιότητα!

Οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ στοχασμοὶ ἀποτελοῦν εἰσαγωγὴν εἰς μικρὰν ἀνασκόπησιν τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γενομένων, διὰ νὰ κατανοηθῇ καλύτερον τὸ βαθύτερον νόημα αὐτῶν. Διὰ νὰ κατανοηθῇ ὅτι ὁ καλὸς γεωργός, παρὰ τὰς ἐξαιρετικὰς δυσχειμερίας τοῦ ἔτους, γνωρίζει νὰ φθάνῃ εἰς καλὰς ἐσοδείας. Ὅτι ὁ καλὸς πλοίαρχος, μὲ δυσκολίας ἔστω, ὁδηγεῖ εἰς λιμένα ἀσφαλείας.

* * *

Ἡ Ἐκκλησία ἰδιαιτέρας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κατέβαλε προσπαθείας νὰ ἐνισχύσῃ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου Λόγου ἐπ' ἐκκλησίας. Εἶνε μία ἀπὸ τὰς μεγάλας εὐθύνας της, ἡ ἁγία ἐντολὴ νὰ διδάξῃ, νὰ μεταδώσῃ τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου. Διὰ τὴν μικρὰν δὲ ἡλικίαν, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διδασκαλίαν κατὰ τὰς θείας λειτουργίας, καθιέρωσε τὸ παιδικὸν κατὰ τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν κήρυγμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εὗρε βαθεῖαν ἀπήχησιν εἰς τὸ κοινόν. Καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ὡς δόκιμοι ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου, εὑρίσκουν στάδιον πολυτίμου ἐργασίας.

Ἀπαιτεῖται μείζων προσοχὴ πρὸς τὴν μικρὰν ἡλικίαν. Μέριμνα. Διὰ νὰ εὕρῃ τὴν ἀληθινήν της ἀνάπτυξιν, τὸν ἀληθινόν της δρόμον, εἶνε ἀνάγκη νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν συστηματικῶς ἡ δέουσα πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ καταβολή. Διὰ νὰ βλαστήσῃ κάτω ἀπὸ τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον τῆς ἁγνῆς παιδικῆς ψυχῆς, εἰς τὴν γονιμότητα τῆς ὁρμῆς της πρὸς τὴν ζωήν. Εἰς αὐτὴν προσκομίζει ἡ νεαρὰ ἡλικία τὸν ἐνθουσιασμόν της καὶ τὴν χαράν της.

* * *

Προὐχώρησε τὸ ἔργον τῆς ἀπὸ τριετίας καταρτισθείσης μεγάλης Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπιμεμελημένην

ἐκκλησιαστικὴν ἔκδοσιν τῶν Λειτουργικῶν Βιβλίων. Συνεπληρώθη ἡ μελέτη τῶν ἀρχαίων χειρογράφων κωδίκων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῇ ἡ συντελουμένη ἐργασία.

Πρὸς τῷ κυρίῳ τούτῳ ἔργῳ ἡ Ἐπιτροπὴ χωρεῖ εὐρύτερον καὶ εἰς προπαρασκευαστικὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν πρὸς διευκόλυνσιν ἐν καιρῷ τοῦ ἔργου γενικωτέρας ὑφ' ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀναθεωρήσεως τῶν Λειτουργικῶν Βιβλίων.

***

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἰδιαιτέρα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ συνεπλήρωσε τὴν ἐργασίαν της καὶ ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς ἔκδοσιν Τυπικοῦ, ἐν ᾧ λεπτομερῶς καὶ συστηματικῶς θὰ κωδικοποιηθῇ ἡ τάξις τῶν Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν Λειτουργιῶν καὶ Χοροστασιῶν καὶ λοιπῶν Ἀκολουθιῶν, τῶν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Οἴκῳ τελετῶν καὶ ὑποδοχῶν, ὡς καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῶν διακονιῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς.

***

Μὲ βαθεῖαν ἀπορίαν ἡ Ἐκκλησία εἶδεν ὅτι ἡ προσδοκία καὶ αἱ προσπάθειαι αὐτῆς πρὸς ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος ἀνακόπτονται ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Καθ' ἣν ὥραν αἱ σχετικαὶ συνεννοήσεις, μετὰ μακρὰν μελέτην καὶ ἐργασίαν, εἶχον λήξῃ καὶ ἀνεμένετο ἡ τελικὴ συμφωνία τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἑνότητος καὶ τῆς εἰρήνης, αὕτη, προφασιζομένη ζυμώσεις αἱ ὁποῖαι ἄγνωστον ποίαν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχωσι σχέσιν πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὸ ἅγιον ἔργον τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος, ἀνέκρουσε πρύμναν τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀναμείνῃ εὐνοϊκωτέρας, ὡς ἔγραψεν, ἡμέρας διὰ τὴν λύσιν τοῦ τόσον σπουδαίου τούτου ζητήματος.

Παρ' ὅλα ταῦτα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐλπίζει πάντοτε ὅτι δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ εὕρῃ τὸν τερματισμόν της ἡ θλιβερὰ αὕτη ἀνωμαλία. Οὐδὲν πρόσκομμα δύναται νὰ ἰσχύσῃ

εἰς ἔργον ἅγιον. Ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει νὰ ἀναμένῃ. Καὶ ὑπάρχει μεγάλη σοφία εἰς τὴν ἀναμονήν. Οὐδόλως δὲ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀγαθῶν πράξεων δύνανται νὰ ὑπάρξωσι καιροὶ δυσμενεῖς. Ἡ ἀγάπη ἀνθίζει καλύτερον εἰς τοὺς χαλεποὺς χρόνους. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει. Ἡ Ἐκκλησία ἐλπίζει ἐπὶ τὸν Κύριον. Τὸ ἔργον θὰ ὡριμάσῃ κάτω ἀπὸ τὴν θερμότητα καὶ τὸ φῶς τῶν προσευχῶν καὶ τῆς προσκαρτερήσεώς της.

***

Ἰδιαιτέραν μέριμναν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐνδιαφέρον βαθύ, ἀποτελεῖ ἡ στοργικὴ παρακολούθησις τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Συμμετέχει τοῦτο μὲ πόνον εἰς τὰς ταλαιπωρίας των. Παρέχει ἔκθυμον τὴν ἠθικήν του συναντίληψιν ὁσάκις δεήσῃ. Καὶ λογίζεται ἰδίαν ἑκάστοτε χαρὰν τὴν χαρὰν ἐκείνων.

Τὴν λύσιν τοῦ Ἱεροσολυμητικοῦ ζητήματος καὶ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ νέου Πατριάρχου τῆς Ἁγίας Πόλεως ἐχαιρέτισεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία μὲ βαθεῖαν ἀνακούφισιν. Αἱ προσπάθειαι εἰς ἃς πρὸς ἐπικουρίαν τῆς τοσοῦτον δοκιμασθείσης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας αὕτη ὀφειλετικῶς προῆλθεν εὗρον τὴν δικαίωσίν των.

Πρὸς τερματισμὸν τῆς κρίσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία δὲν ἔλειψε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ πράξῃ φιλαδέλφως πᾶν τὸ ἐφ᾿ ἑαυτῇ, ἔχει δὲ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα ὅτι ὁ Κύριος δὲν θὰ ἀφήσῃ τὴν ἀγαπητὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν νὰ ὑποφέρῃ ὑπὲρ ὃ δύναται.

Μὲ πόσην θλῖψιν καὶ κατάπληξιν ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία εἶδε τὴν ἀνοσίαν ἀπόπειραν ἐκείνων οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ δημιουργήσωσι ζήτημα ἡμερολογίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, θίγοντες τὴν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας, τα-

ράσσοντες τὴν εἰρήνην αὐτῆς, καὶ ἀτιμάζοντες τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ Πατριαρχεῖον δὲν ἔλειψε καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ νὰ παράσχῃ τῇ πεφιλημένῃ θυγατρὶ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος τὴν συναντίληψιν αὐτοῦ καὶ νὰ διαφωτίσῃ τὸν λαόν.

Εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Γιουγοσλαυΐας ἐπὶ τῷ τραγικῷ θανάτῳ τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως πλήρης συμπαθείας εὑρέθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἀγαπητῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Γιουγοσλαυϊκοῦ λαοῦ. Δὲν περιωρίσθη δὲ εἰς τὴν ἔκφρασιν συλλυπητηρίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐτέλεσεν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐν Πέραν καὶ ἐν Ἀγκύρᾳ ἐπιμνημοσύνους ἱεροτελεστίας, καὶ παρέστη διὰ Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν κηδείαν τοῦ ἀοιδίμου Βασιλέως.

Ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ οὕτω τὴν ἀπέραντον ἀγάπην της πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γιουγοσλαυΐας, νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν παραμυθίαν τοῦ εὐλαβοῦς αὐτῆς λαοῦ καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὴν δέουσαν τιμὴν πρὸς ἕνα γνήσιον υἱόν της, ἄξιον ἀρχηγὸν ἀγαπητοῦ ἔθνους καὶ ἐργάτην δόκιμον τῆς εἰρήνης.

Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεία μετέβη καὶ εἰς Ρουμανίαν καὶ παρέστη εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδμήτου Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς πόλεως Μπελτσῶν. Ἡ τελετὴ εἶχε παρρουμανικὸν χαρακτῆρα. Ἀπετέλεσεν ἀληθινὴν βεβαίωσιν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐθνικότητος τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ. Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως συμμετέσχεν ἐκθύμως εἰς τὴν χαρὰν ταύτην τοῦ Ρουμανικοῦ ἔθνους, διετράνωσε τὴν βαθεῖάν της ἀγάπην πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρουμανίας καὶ ηὐχαρίστησε τὸν Κύριον διὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἐπάνθησιν τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς.

***

Ὑπόθεσιν ἀληθινοῦ ἐνδιαφέροντος ἀποτελοῦσι καὶ αἱ σχέσεις μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Οὐδεμία δὲ παρα-

λείπεται εὐκαιρία ἀμοιβαίων φιλικῶν ἐκδηλώσεων. Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐπεσκέφθησαν τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ὑπέβαλον τὰ σέβη αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα δύο Ἀγγλικανοὶ Ἱεράρχαι: ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ Harold Buxton καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Ριβερίνα (Αὐστραλίας) Reginald Halse.

***

Ταῦτα εἰς πρόχειρον ἀπαρίθμησιν. Εἰς φευγαλέαν θεώρησιν, ἐνατένισιν. Εἶνε ὀλίγη ἡ προσπάθεια; Ὁ μόχθος; Ἡ ἀφοσίωσις; Εἶνε μικρὰ ἡ συγκομιδή;

Τὸ πλοῖον συνεχίζει τὸν πλοῦν του. Τὸ πλήρωμα εἶναι ἀναπεπαυμένον ἐπὶ τὴν δεξιότητα τοῦ Κυβερνήτου. Τὴν ἀνύστακτον ἐπαγρύπνησίν του. Τὴν βαθεῖαν σύνεσίν του.

Η ΣΤ΄ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ

Μετ᾿ ἐκδηλώσεων βαθυτάτου σεβασμοῦ, εὐλαβείας καὶ τιμῆς πρὸς τὸ σεπτὸν Πρόσωπον τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος ἑωρτάσθη τῇ 7 τοῦ λήξαντος μηνὸς ἡ στ΄ ἐπέτειος τῆς Πατριαρχικῆς Αὐτῆς ἐκλογῆς. Ἐπὶ τούτῳ ἐγένετο σεμνὴ δεξίωσις ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Προσῆλθον καὶ ὑπέβαλον τὰς συγχαρητικὰς καὶ εὐχετικὰς αὐτῶν προσρήσεις καὶ τὰ σέβη αὐτῶν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐν σώματι ἡ σεβασμία Ἱεραρχία, ἡ Πατριαρχικὴ Αὐλή, ἡ Π. Κ. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή, οἱ Ὀφφικιάλοι, ὁ Κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, Ἐπίσημοι, τὰ μέλη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τῶν Πατριαρχείων, Ἐφοροεπιτροπαί, ἐκπρόσωποι τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ κόσμου τῆς ὁμογενείας καὶ πλῆθος ἐκ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος. Ἐκ μέρους τῆς Ἱεραρχίας προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μάξιμος, ἐκ μέρους δὲ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος.

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη Πατριαρχικὴ Τράπεζα, εἰς ἣν παρεκάθησαν ἡ Ἱεραρχία καὶ οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ προσαγόρευσις τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἁγίου Χαλκηδόνος.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Οἱ τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον συγκροτοῦντες ἀδελφοί, ἔμπλεοι εἰλικρινῶν αἰσθημάτων βαθείας εὐλαβείας καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ Σεπτόν Σου Πρόσωπον, χαιρετίζομεν μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἕκτου καὶ τὴν ἐπ' αἰσίοις σήμερον ἀπαρχὴν τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς εὐκλεοῦς Πατριαρχείας Σου.

Συνεχῶς καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, Παναγιώτατε, παρακολουθοῦντες, καθ' ὃ ταπεινοὶ καὶ πρόθυμοι συνεργάται Σου, τὴν σταθερὰν προσήλωσίν Σου εἰς τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα τῆς ὑπερτάτης ἐκκλησιαστικῆς διακονίας Σου, τὸ ἀκοίμητον καὶ ἀκραιφνὲς ἐνδιαφέρον Σου καὶ τοὺς νυχθημέρους ἱεροὺς πόνους Σου ὑπὲρ τῶν ἁγίων συμφερόντων καὶ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας, ἀναφέρομεν θερμὴν καὶ ὁλόθυμον δοξολογίαν καὶ εὐχαριστίαν τῷ τὰ πάντα σοφῶς οἰκονομοῦντι καὶ τὸν χρήσιμον εἰς καιρὸν ἐγείροντι Θεῷ τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὅτι τοιοῦτον ἔταξε Πρωθιεράρχην ἐπὶ τῆς ἱερᾶς πρώτης ἐν τῷ Ὀρθοδόξῳ συστήματι Πατριαρχικῆς σκοπιᾶς.

Καὶ ἀπὸ τῆς ὀφειλετικῆς ταύτης δοξολογίας τοῦ ὀνόματος τοῦ Ὑψίστου χωροῦντες εἰς ἕτερον ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν ἱερὸν καθῆκον συγχαίρομεν ταπεινῶς καὶ ἐγκαρδίως καὶ εὐχόμεθα ὁλοψύχως ὅπως ἔχῃς ὑγιείαν ἀκλόνητον καὶ ζωὴν μακροχρόνιον καὶ ἵστασαι ἐπὶ μήκιστον ὑπὸ τὴν οὐράνιον χάριν καὶ εὐλογίαν ὁ θεόθεν τεταγμένος καὶ ἐνισχυόμενος σοφὸς καὶ ἐπιστήμων Κυβερνήτης τῆς ἱερᾶς καὶ θεοτεύκτου νηός, ὁ καθοδηγῶν ταύτην, ποντοπλοοῦσαν ἐν πελάγει τρικυμιώδει καὶ πολυκυμάντῳ, εἰς ὅρμους ἀείποτε ἀσφαλεῖς καὶ σωτηριώδεις. Ἀμήν.

Ἡ ἀντιφώνησις τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος

Ἅγιοι Ἀδελφοί,

Εὐχαριστοῦμεν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἀπὸ μέσης καρδίας διὰ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ διὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς, τῶν ὁποίων ἡ ὑμετέρα ἀγαπητὴ Ἱερότης μετὰ τοσαύτης θερμότητος γίνεται διερμηνεὺς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑξαετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν

αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ψήφου ὑμῶν ἐκάθισαν ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Θρόνου τῆς Προκαθημένης τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Τὰ ἀδελφικὰ ὑμῶν ταῦτα αἰσθήματα, ἀδελφοί, ὡς καὶ αἱ εὐχαὶ ὑμῶν εἶναι ἡμῖν λίαν πολύτιμα ἐφόδια οὐ μόνον διότι προεδρεύομεν τῆς Προκαθημένης τῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς ὁποίας ἡ ἱστορία εἶναι ἱστορία ὁλοκλήρου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς ἄνευ ὁρίων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν αἱ ὑποχρεώσεις καὶ αἱ εὐθῦναι τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς κολοσσιαῖαι, ἄπειροι καὶ πολυμερεῖς, ἀλλὰ καὶ διότι προϊστάμεθα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν ἡμέραις δειναῖς καὶ πατριαρχεύομεν ὑπὸ συνθήκας τραγικὰς καὶ ἴσως μοναδικὰς ἐν τῇ ἱστορίᾳ δι' ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα συνεπείᾳ τῆς δεινῆς κρίσεως, ἐν ᾗ εὑρίσκεται αὕτη. Εἴθε, ἀδελφοί, ὁ Κύριος νὰ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δυστυχίαν ταύτην τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ γένηται ἵλεως ἐπ' αὐτὴν καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τῶν δεινῶν, ὑφ' ὧν κατατρύχεται, φωτίζων αὐτὴν ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τρίβους δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης, ἀφ' ὧν ἐξέκλινεν, ὥστε καὶ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἀπηλλαγμένη τῶν ἐπηρειῶν καὶ συνεπειῶν τῆς δεινῆς κρίσεως τοῦ κόσμου νὰ δύναται δι' ὀλιγωτέρων πόνων τῶν σημερινῶν νὰ συνεχίζῃ τὸ δύσκολον, ἀλλ' ἅγιον αὐτῆς ἔργον ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας, τῆς κοινωνίας, τοῦ πολιτισμοῦ· καὶ περὶ τούτου εἴμεθα βέβαιοι, διότι ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ εἶνε αἰωνία, ἡ δὲ ἀγάπη Αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἀνεξάντλητος.

Εὐχόμενοι, ἀδελφοί, ὅπως τὸ τέρμα τῶν δεινῶν τοῦ κόσμου μὴ βραδύνῃ καὶ ὅπως ὁ Κύριος στερεώνῃ καὶ νυχθημερὸν φρουρῇ διὰ τῆς ἁγίας Αὐτοῦ χειρὸς τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν, ἐκφράζομεν καὶ αὖθις πᾶσιν ὑμῖν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας διὰ τὰ ἀδελφικὰ ὑμῶν αἰσθήματα καὶ τὰς θερμὰς ὑμῶν εὐχὰς καὶ ἐπαναλαμβάνομεν ἐκεῖνο ὅπερ ἐπανειλημμένως εἴπομεν καὶ διεκηρύξαμεν ὅτι ὅ,τι καλὸν καὶ γενναῖον ἐγένετο κατὰ τὴν Πατριαρχείαν ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν εὐδοκίαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἐν ἀγάπῃ συνεργασίαν ὑμῶν.

Ἡ προσφώνησις τοῦ Σεβ. Ἁγίου Πρωτοσυγκελλεύοντος.

Ἕκτον ἔτος τουτὶ ἐκύκλωσεν ἤδη, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἀφ' ἧς ἡμέρας, θείᾳ χάριτι, ὁμοφώνῳ βοῇ κλήρου καὶ λαοῦ καὶ ὁμοθύμῳ ψήφῳ τῆς Ἱεραρχίας, τὰς ἱερὰς τοῦ ἱστορικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου βαθμίδας ἀνήρχεσο.

Καὶ ἰδοὺ νῦν ἐπ' αἰσίοις χαιρετίζομεν πάντες τὴν ἐπιτολὴν τοῦ χαρμοσύνου ἑβδόμου ἐνιαυτοῦ τῆς εὐκλεοῦς Πατριαρχείας Σου.

Ὁποῖα δὲ πολύτιμα ἀγαθὰ εἰς ἀμητὸν πλουσιώτατον κατὰ τὸν ἑξαετῆ τοῦτον κύκλον ἐκόμισαν τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ἡ βαθεῖα σοφία Σου, ἡ ἔξοχος διοικητικὴ περίνοιά Σου καὶ ἡ ἀνύστακτος περὶ τὸ καθῆκον ἐπιμέλειά Σου, τοῦτο οὐ μόνον ἐγὼ καθηκόντως νῦν ὥς τε ἐλάχιστον μέλος τοῦ σώματος τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἐκπρόσωπός Σου, τὸ δεύτερον νῦν, ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὀφείλω νὰ διατρανώσω, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀδέκαστος καὶ εὐσυνείδητος τῆς ἡμέρας κριτὴς στεντορείως μετ' ἐμοῦ διαλαλεῖ καὶ ὁ ἀμερόληπτος τοῦ μέλλοντος ἱστορικὸς χρυσαῖς ταῖς σελίσι θὰ ἀναγράψῃ.

Διὰ ταῦτα, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἁπαξάπαντα τὰ πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας τέκνα Σου πανταχόθεν νῦν συρρέουσιν ἐνταῦθα κατὰ τὴν εὔσημον ταύτην ἡμέραν τῆς ἐπετείου τῆς εἰς τὸν περίδοξον Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἀναρρήσεώς Σου, ἵνα ὡς ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης ἀνθ' ὧν ὑπὲρ αὐτῶν τόσα καθ' ἡμέραν πάσχεις καὶ πονεῖς, ἐν συγκινήσει ἀνεκλαλήτῳ τὰ υἱϊκά των Σοὶ ὑποβάλωσι σέβη, τὴν Παναγίαν Σου Δεξιὰν εὐλαβῶς κατασπασθῶσι καὶ διάθερμον πρὸς τὸν Κύριον ἀναπέμψωσι δέησιν ὑπὲρ τοῦ ἀκλονήτου τῆς πολυτίμου ὑγείας Σου καὶ τοῦ ἰσοβίου τῆς ἐνδόξου Πατριαρχείας Σου.

Ἐφ' ᾧ, Παναγιώτατε Δέσποτα, καὶ ἡ Σὴ Πατριαρχικὴ Αὐλή, ἧς ταπεινὸς ἡγέτης τυγχάνω, ἐν συγκινήσει ὡσαύτως ἱερᾷ προσέρχεται νῦν ἵνα κατὰ τὴν εὔσημον ταύτην στιγμὴν τὴν τελείαν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτῆς τῷ Σῷ Σεπτῷ Προσώπῳ καὶ αὖθις διαδηλώσῃ, τὴν καλὴν ἅμα ὁμολογήσῃ ὁμολογίαν ὅτι τοιοῦτον ἔχουσα Ἀρχιερέα οὐδέποτε καὶ αὕτη θέλει παύσῃ ἵνα, ἐξ Αὐτοῦ ἀντλοῦσα τὸ ἱερὸν παράδειγμα, τὸν καλὸν μετ' Αὐτοῦ τρέχῃ δρόμον ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν οἰκείων αὐτῆς καθηκόντων, καὶ ἵνα ἐν τέλει εὐλαβῆ ἀσπασμὸν ἐπὶ τῆς τιμίας Δεξιᾶς Σου καταθέτουσα μιᾷ τῇ φωνῇ ἀναφωνήσῃ:

Εἴησαν, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὰ ἔτη Σου ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ ὄλβια, ὅση καὶ ἡ ἔνδοξος Πατριαρχεία Σου εἰς δόξαν τῆς στρατευομένης Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀπάντησις τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος.

Ἅγιε Ἀδελφὲ καὶ ἀγαπητοὶ συνεργάται,

Εὐχαριστοῦμεν ὑμῖν θερμῶς διὰ τὰ ἁγνὰ καὶ θερμὰ αἰσθήματα ὑμῶν καὶ διὰ τὰς θερμὰς ὑμῶν εὐχὰς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν ὡς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Αἱ εὐχαὶ καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ὑμῶν πρὸς τὸ ἡμέτερον πρόσωπον καὶ πρὸς τὸ καθῆκον συγκινοῦσιν ἡμᾶς μεγάλως, καὶ διαβεβαιοῦμεν ὑμᾶς ὅτι ἡ ἀγάπη ἡμῶν πρὸς πάντας καὶ πρὸς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητος μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου συνεργάτου εἶνε θερμή, ἀδελφική, πατρικὴ καὶ κοινή.

Συνιστῶντες καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ εἰς πάντας νὰ συνεχίσητε μετὰ τοῦ ἰδίου ἱεροῦ ζήλου καὶ τοῦ ἰδίου ὡραίου καρποῦ τὸ ἔργον ὑμῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν θείαν Αὐτοῦ ἐνίσχυσιν καὶ ἐκφράζομεν ἅπαξ ἔτι τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας διὰ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἐκδηλώσεις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τῇ σημερινῇ εὐκαιρίᾳ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Σύσσωμος ἡ Τουρκικὴ ἡμῶν Πατρὶς μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν καὶ ἀποτροπιασμὸν ἤκουσεν ὅτι ἀνόσιοι ἐμελέτησαν συνωμοσίαν κατὰ τοῦ ὑπερόχου προσώπου τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Καμὰλ Ἀτατούρκ. Εἰς τὴν Ἁγιωτάτην δὲ ἡμῶν Ἐκκλησίαν ὑπόθεσιν ἰδιαιτέρας θερμῆς πρὸς τὸν Θεόν προσευχῆς ἀπετέλεσεν ἡ ματαίωσις τῆς συνωμοσίας ταύτης. Τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης Ἑορτῆς τῆς Δημοκρατίας εἰς ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους ἐνταῦθα Ναοὺς ἐψάλησαν ἐπὶ τούτῳ Δοξολογίαι. Εἰς τὸν πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναὸν τῆς τελετῆς προέστη ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

***

Εἶναι ὅλως αὐθόρμητα καὶ βαθύτατα τὰ αἰσθήματα ἡμῶν τιμῆς καὶ ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν μεγάλην Φυσιογνωμίαν τοῦ Ἀτατούρκ.

Ἡ Νέα Τουρκία, ἡ κατάκτησις τῆς ἀνεξαρτησίας της καὶ ὡς Κράτους καὶ ὡς Ἔθνους, ἡ μεγάλη μεταπολίτευσίς της, ἡ ἀναγέννησίς της, εἶναι ἔργον Του. Ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὅλας τὰς δυνατότητας τῆς πραγματικότητος. Ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν λαὸν νέα ἰδεώδη. Ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νέαν μορφήν. Νέαν πνοήν. Τὸν ἐπροικοδότησε μὲ Δίκαιον. Ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν ὡς μεγάλην ἀρετὴν τὸ προσωπικὸν καὶ ἀτομικὸν ἦθος, ὡς

ὕπατον καθῆκον τὸ πολιτικὸν θάρρος, ὡς ὑψηλὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας καὶ τὸν πολιτισμόν.

Εἶπεν εἰς τὸν πολίτην: Διὰ νὰ εἶσαι γνήσιος ἄνθρωπος, ὀφείλεις νὰ ἔχῃς τὴν ἀληθινήν σου μορφήν, τὴν ἀληθινήν σου καρδίαν. Νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὴν νύκτα σου, ἀπὸ τὰ δεσμά σου, ἀπὸ τὸν τάφον σου. Νὰ ὁμιλῇς μέσα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου. Ἡ ψυχή σου νὰ εἶναι ἡ ἰδική σου ψυχή. Ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου ἔχεις ἀνάγκην εἶναι νὰ ἐμπιστευθῇς εἰς τὸν ἑαυτόν σου, εἰς τὴν πατρίδα σου, εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἔχε θάρρος καὶ ἀγάπην καὶ χαρὰν πρὸς τὴν ζωήν. Σοῦ ἀνοίγεται εὐρὺ μέλλον. Ἰσχυρόν, ἀνεξάρτητον. Τὸ παρελθὸν σὲ περισφίγγει μὲ ἔρεβος, τὸ μέλλον θὰ σὲ λούῃ μὲ φῶς. Τὰ πτερὰ εἶναι καμωμένα διὰ τὴν πτῆσιν, καὶ σὺ εἶσαι καμωμένος διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, διὰ τὸ φῶς.

* * *

Τὰ ὡραῖά Του αὐτὰ λόγια πίπτουν ἐπάνω εἰς τὴν Χώραν ὡς γονιμοποιὸς βροχή. Ὡς ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ζωογόνοι. Πνέουν ὅπως ὁ γλυκὺς ζέφυρος ὁ ὁποῖος ἔχει πάρῃ ὅλα τὰ μυστικὰ τῶν λουλουδιῶν. Τὰ λόγια του εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ πίστιν πρὸς τὴν ζωήν, ἀπὸ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέλλον, ἀπὸ σκέψιν, ἀπὸ ἐνθουσιασμόν, ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν λαόν Του. Φέρουν τὴν σφραγῖδα τοῦ μεγαλείου. Κατασκευάζουν τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, τῆς ζωῆς. Εἶναι μεμνηστευμένα μὲ τὴν πρᾶξιν.

Αἱ μεγάλαι ἰδέαι Του κτίζονται, γίνονται ἔργα μνημειώδη. Αἱ λέξεις Του πλάθονται, ὡς ἄρτος, καὶ τροφοδοτοῦν τὸν προσφιλῆ λαόν Του.

Φανάριον, 29/10/35.

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Η ΜΕΛΕΤΗΘΕΙΣΑ ΜΥΣΑΡΑ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐνταῦθα Ναοῖς αὐτοῦ ψαλεισῶν, ἐπὶ τῇ ἀνακαλυφθείσῃ καὶ ματαιωθείσῃ συνωμοσίᾳ κατὰ τῆς πολυτίμου ζωῆς τοῦ ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Καμὰλ Ἀτατούρκ, δοξολογιῶν, δι᾽ ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχικοῦ πρὸς Αὐτὸν Τηλεγραφήματος ἐγκαρδίως μετέσχεν εἰς τὰ διατρανωθέντα αἰσθήματα συμπάσης τῆς Πατρίδος. Τὸ Τηλεγράφημα ἔχει οὕτω:

Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ***Ἀτατούρκ.***

Ἄγκυραν.

Μετὰ καταπλήξεως καὶ βδελυγμίας ἠκούσαμεν τὴν ἀνοσίως μελετηθεῖσαν ὑπὸ παραφρόνων ἐγκληματιῶν συνωμοσίαν κατὰ τοῦ ὑψηλοῦ Ὑμῶν προσώπου. Ἐγκαρδίως μετέχοντες τῆς ἐπὶ τούτῳ διαδηλουμένης ἀγανακτήσεως καὶ τῶν διατρανουμένων αἰσθημάτων συμπάσης τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν Πατρίδος, τῆς ἀφωσιωμένης ψυχῇ καὶ καρδίᾳ Ὑμῖν, τῷ μεγάλῳ Αὐτῆς Ἀρχηγῷ, τοῦ ὁποίου ἡ μεγαλοφυΐα καὶ ἡ χαλυβδίνη θέλησις ἐδημιούργησαν τὴν ἀναγέννησιν, τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς, εὐχόμεθα ὑπὲρ τῆς ἀκλονήτου ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως Ὑμῶν.

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης **Φώτιος.**

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μετ᾽ ἐξαιρετικῆς λαμπρότητος καὶ ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία συμμετέσχεν εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς ἐπετείου τῆς Δημοκρατίας (29 Ὀκτωβρίου). Ἐσημαιοστολίσθησαν καὶ ἐφωταγωγήθησαν πάντες οἱ ἱεροὶ Ναοί. Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν εἴσοδον τοῦ Πατριαρχείου ἐστήθη ὡραία ἁψίς. Ἀντηλλάγησαν τὰ κάτωθι Τηλεγραφήματα. Τὸν Ἐξοχώτατον Νομάρχην ἐχαιρέτισεν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος ἐν συνοδείᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου τῶν Πατριαρχείων Εὐθ. Μαυρίδου, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς.

Τὰ τηλεγραφήματα:

Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ***Ἀτατούρκ.***

Ἄγκυραν.

Ἐπὶ τῇ σημερινῇ μεγάλῃ καὶ ἐνδόξῳ ἐπετείῳ τῆς Δημοκρατίας, μέτοχοι τῆς γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῇ Ὑμετέρᾳ τετιμημένῃ Κορυφῇ, τῷ ὑπερόχῳ Δημιουργῷ τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ἀγαπητῆς Πατρίδος, καὶ εὐχόμεθα Αὐτῇ ἀδιάπτωτον ὑγείαν καὶ μακροζωΐαν πρὸς συνέχισιν τοῦ περιλάμπρου ὑπὲρ τῆς Χώρας ἔργου Αὐτῆς.

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης **Φώτιος.**

29/10/935.

Στρατηγὸν ***Ἰσμὲτ Ἴνονου***

Πρωθυπουργόν.

Ἄγκυραν.

Ἐγκαρδίως συγχαίροντες τῷ Ὑψηλῷ Ὑμῶν προσώπῳ ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἱστορικῇ Ἐπετείῳ τῆς Δημοκρατίας, ὑπὲρ ἧς τοσοῦτον ἐμοχθήσατε καὶ μοχθεῖτε, ἐκφράζομεν τὰς θερμοτέρας ἡμῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς πολυτίμου Ὑμῶν ὑγείας καὶ τῆς ἐν πᾶσιν ἐνισχύσεως Ὑμῶν καὶ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν Ὑμῶν.

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης **Φώτιος.**

29/10/935.

Πρὸς τὸν *Ρωμαῖον Πατριάρχην* ***Φώτιον.***

Ἄγκυρα, ἀρ. **118. 1/11/935.**

Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἑορτῇ συγχαίρω.

Πρωθυπουργὸς **Ἰσμὲτ Ἴνονου.**

Η ΔΕΚΑΤΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗι ΠΑΓΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Αὔγουστον συνεπληρώθη δεκαετία ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τοῦ Παγχριστιανικοῦ ἐν Στοκχόλμῃ Συνεδρίου, συνελθόντος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων συσκέψεως καὶ ἐξετάσεως ὑψίστων καὶ ἐπικαίρων ζητημάτων σχετιζομένων πρὸς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς ἐν πάσαις ταῖς ἐκφάνσεσι τοῦ βίου τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν, προαγωγῆς δὲ τῆς ἰδέας τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἐν τῷ κόσμῳ.

Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο, οὗτινος συμμετέσχον πᾶσαι αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, πλὴν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντεπροσωπεύθη διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ. Τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου εἶχε κηρύξῃ ἐπισήμως ὁ Βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Γουσταῦος.

Προτιθεμένη ἵνα προσηκόντως ἐξάρῃ τὴν σημασίαν τοῦ Συνεδρίου καὶ ἑορτάσῃ τὴν συμπληρωθεῖσαν δεκαετηρίδα αὐτοῦ ἡ Διεύθυνσις τῆς ἐν Στοκχόλμῃ ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος « Svensk Damtidning » ὑπέβαλε διὰ γράμματος πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὴν παράκλησιν ὅπως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εὐαρεστηθῇ νὰ ἐκφράσῃ καὶ τοῦτο τὴν περὶ τῆς σημασίας τῆς Παγχριστιανικῆς ἐκείνης συναντήσεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς γνώμην αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ὡς ἄνω αἴτησιν ἀπηύθυνεν εἰς ἀπάντησιν τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον σεπτὸν Πατριαρχικὸν Γράμμα.

***

Τὸ Πατριαρχικὸν Γράμμα.

Ἀρ. Πρωτ. 759.

Τῇ Ἐντίμῳ Συντάξει τῆς ἐφημερίδος « Svensk Damtidning », «χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ » (Γαλ. 1, 3-4).

Ἐλάβομεν ἐν καιρῷ τὴν ἀπὸ ια΄ Μαρτίου ἐ. ἔ. ἐπιστολὴν ὑμῶν καὶ εἴδομεν ἣν ἐξεφράζετε ἐν αὐτῇ ἐπιθυμίαν, ὅπως ἐπὶ τῇ συμπληρουμένῃ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος δεκαετίᾳ ἀφ' ὅτου ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Κοινοτήτων, ἐξαιρέσει τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, συνῆλθον ἐν τῇ ὡραίᾳ πρωτευούσῃ τῆς εὐγενοῦς ὑμῶν χώρας καὶ συνεσκέψαντο ἀπὸ κοινοῦ περὶ τῆς δημιουργίας γενικοῦ τινος παγχριστιανικοῦ συνδέσμου, δυναμένου συντελεῖν εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν παγίωσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ἰδέας τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, ἐκφράσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς συμμετασχόντες εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην παγχριστιανικὴν συνάθροισιν, τὴν γνώμην, ἣν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐσχηματίσαμεν καὶ ἔχομεν σήμερον περὶ τῆς σημασίας καὶ τῆς ἀξίας τῆς συναθροίσεως ταύτης, ἧς τὴν δεκαετίαν ἡ ὑμετέρα ἐφημερὶς ἐσκέψατο καὶ ἀπεφάσισεν ἵνα ἰδιαιτέρως ἐξάρῃ καὶ τιμήσῃ.

Ἐν ἐκτιμήσει τοῦ εὐγενοῦς καὶ ὑψηλοῦ σκοποῦ, οὗ στοχάζεται ἡ ἐρίτιμος ὑμῶν ἐφημερίς, ἐνεργοῦσα τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς δεκαετίας τῆς μεγάλης ἐκείνης συναθροίσεως, ἀποκρινόμενοι, προθύμως σήμερον διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας ἐπιστολῆς δηλοῦμεν ὑμῖν, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀπευθυνόμενα ἡμῖν τέσσαρα ὑμῶν περὶ τῆς συναθροίσεως ταύτης ἐρωτήματα, τὰ ἑξῆς :

1) Τὴν μεγάλην ἐκείνην παγχριστιανικὴν συνάθροισιν, ἥτις πρὸ δεκαετίας, χάριτι θείᾳ, συνῆλθεν ἐν Στοκχόλμῃ, θεωροῦμεν πάντοτε ὡς ἰδιαιτέρας σημασίας καὶ σπουδαιότητος γεγονός. Τοῦτο δὲ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους : α΄) Διότι ἐν αὐτῇ τὸ πρῶτον, ἐπ' αἰσίοις καὶ ἐπὶ χρησταῖς ταῖς ἐλπίσι, συνῆλθον καὶ συνηνώθησαν εἰς κοινὴν προσευχὴν καὶ σύσκεψιν, ὡς ἀδελφοὶ ὑπὸ τὸν Ἕνα ἐν οὐρανοῖς Πατέρα καὶ τὸν Ἕνα τῆς πίστεως ἡμῶν Ἀρχηγὸν καὶ Τελειωτήν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἅπασαι, πλήν, ὡς εἴρηται, μιᾶς, αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, διατρανώσασαι οὕτω τὴν ἐν τῷ βάθει τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς ἐνυπάρχουσαν καὶ ὑπάρχειν καὶ διατηρεῖσθαι ὀφείλουσαν πάντοτε ἀγάπην καὶ ἀλληλεγγύην ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ κοινοῦ ἑαυταῖς καὶ τῷ κόσμῳ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοῦ. β΄) Διότι τὸ μέγα τοῦτο Συνέδριον ἐμπράκτως κατέδειξεν ὅτι, παρὰ τὰς χωριζούσας τὰ διάφορα τμήματα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου δογματικὰς διαφοράς, ὑπάρχει εὐτυχῶς ἔδαφος πρὸς κοινὴν αὐτῶν ἐνέργειαν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ τοῦ κόσμου ἐν τῷ πνεύματι τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἀγαθοῦ, ὡς τοῦτο ὑπέδειξε τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον διὰ τῆς πρὸς πάσας τὰς Ἐκκλησίας Ἐγκυκλίου αὐτοῦ τοῦ ἔτους 1920, ἧς ἐγκλείομεν ὧδε ἀντίγραφον, δι' ἧς συνιστᾶτο ἡ ἵδρυσις Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, κατὰ τὸ εὐτυχὲς παράδειγμα τῆς μικρὸν πρότερον τότε συστάσης Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦτό εἰσι τὰ ποικίλα ἠθικά, κοινωνικὰ καὶ λοιπὰ προβλήματα,

τὰ ἀπασχολοῦντα νῦν τὴν ἀνθρωπότητα, ἐφ' ὧν οὐδέν, καὶ ὡς ἔχουσι σήμερον τὰ πράγματα τῆς χριστιανικῆς ὁλότητος, κωλύει τὴν ἀπὸ κοινοῦ συνεργασίαν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἀγαθοῦ. γ') Διότι διὰ τοῦ ἑαυτοῦ πρὸς τὸν χριστιανικὸν κόσμον διαγγέλματος τὸ Παγχριστιανικὸν ἐκεῖνο Συνέδριον εὐκαίρως διεκήρυξεν ὅτι μόνη ἀσφαλὴς βάσις, ἐφ' ἧς δύναται στηριχθῆναι ἡ διευθέτησις τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ἀνθρωπότητός εἰσιν αἱ ἅγιαι καὶ αἰώνιοι ἀρχαί, ἃς ἀπεκάλυψεν 'Εκεῖνος, Ὅς ἐστιν «ἡ Ὁδὸς καὶ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή», ἐκάλεσε δὲ τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας ὅπως διὰ παντὸς μέσου συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τούτων. Καὶ δ') Διότι προέβη εἰς τὴν σύστασιν τοῦ πολλῆς πρακτικῆς σκοπιμότητος ἱδρύματος τοῦ Κοινωνικοῦ ἐν Γενεύῃ Ἰνστιτούτου, ὡς κοινῆς τινος τῆς χριστιανικῆς ὁλότητος ἑστίας, εἰς ἣν ὀφείλουσι συγκεντροῦσθαι πάντοθεν αἱ πληροφορίαι περὶ τῶν ἐνεργειῶν ἑκάστης τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ ἀφ' ἧς, ὡς ἀπὸ ἀφετηρίας, μετ' ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ μελέτην, ἐκπορεύεσθαι μέλλει ὁ καθορισμὸς τῆς κατευθύνσεως τῆς τηρητέας ὑπὸ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν κατὰ τὰ ἑκάστοτε ἐγειρόμενα νέα προβλήματα.

2) Ἐν σχέσει καὶ ἀπαντητικῶς πρὸς τὸ δεύτερον ὑμῶν ἐρώτημα, καίτοι ἔχομέν τινας ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ ἐκ τοῦ Παγχριστιανικοῦ Συνεδρίου προελθόντος «Παγκοσμίου Χριστιανικοῦ Συμβουλίου», οὐχ ἧττον ὅμως, ἐλπίζοντες ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι πληρέστερον ἀναγνωρισθήσονται αἱ ἀπόψεις αἱ συντόμως διατετυπωμέναι ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἀνωτέρω Ἐγκυκλίῳ τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου περὶ τῆς συστάσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, νομίζομεν ὅτι ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου τυγχάνει ἐπιβεβλημένη, διότι ὁ τακτικὸς καὶ διηνεκὴς οὗτος σύνδεσμος τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποτελεῖ οἱονεὶ τὴν κοινὴν αὐτῶν σκοπιάν, ἀφ' ἧς ἑκάστη δύναται καθορᾶν καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι τί καὶ πῶς παρὰ ταῖς ἄλλαις Χριστιανικαῖς Ἐκκλησίαις γίνεται περὶ τῶν ζητημάτων, ἅτινα ἐξ ἴσου ἐνδιαφέρουσι πάσας.

3) Περὶ τῆς Oxford Group Movement, ἐπειδὴ ἡ κίνησις αὕτη γενικῶς τυγχάνει ἄγνωστος ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲ ἠκούσαμεν, αὕτη κυρίως ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐμβάθυνσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν ἔργον καὶ καθῆκον ἐπιβεβλημένον τοῦ κλήρου ἑκάστης τῶν Ἐκκλησιῶν, κατὰ τὰς ἰδίας ἑαυτῆς παραδόσεις, οὐ φρονοῦμεν ὅτι ἡ κίνησις αὕτη δύναται προαγαγεῖν ἰδιαιτέρως τὴν οἰκουμενικὴν ἰδέαν.

4) Τοῦ λόγου τέλος ὄντος περὶ τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ πρὸ δεκαετίας συνελθόντος Παγχριστιανικοῦ Συνεδρίου, οὐ δυνάμεθα ἀλλ' ἢ μετὰ συγκινήσεως βαθείας μιμνήσκεσθαι πάντοτε τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς πολυτίμου συνεργασίας τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης Νάθαν Σόδερμπλομ. Τὸ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1918, ἐλθὸν εἰς ἐπαφὴν διὰ γραμμάτων πρὸς τὸν ἀείμνηστον ἐκεῖνον Ἱεράρχην καὶ ἐξακολουθῆσαν ἵνα ἐπικοινωνῇ μετ' αὐτοῦ κατὰ διαφόρους περιόδους, πολλὰς ἔσχεν εὐκαιρίας ἵνα ἐκτιμήσῃ τὴν εὐρεῖαν μετὰ βαθείας εὐσεβείας ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ μάθησιν καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ λόγου, τὸ πολυσχιδὲς ἐνδιαφέρον καὶ τὴν εὐρύτητα τοῦ χριστιανικοῦ αὐτοῦ πνεύματος καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν πολλὴν αὐτοῦ καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καθόλου τε καὶ ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους τμήμασιν αὐτῆς, καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον. Ἀλησμόνητος ἰδιαιτέρως παραμενεῖ παρ' ἡμῖν ἡ αὐθόρμητος ἐκδήλωσις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τῆς ἁγνῆς αὐτοῦ ἐκτιμήσεως τῆς μικρᾶς καὶ λιτῆς συμβολῆς, ἣν τοῦτο κατὰ καθῆκον ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς συνεννοήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς κατισχύσεως τῆς εἰρήνης καὶ συναδελφώσεως ἐν τῷ κόσμῳ συνεβάλετο καὶ συμβάλλεται, ἧς συμβολῆς καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πολλάκις ὁ ἀοίδιμος ἐξῆρε τὴν σημασίαν ἀπὸ γενικῆς χριστιανικῆς ἀπόψεως. Μνήμην δὲ εὐγνώμονα τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον φυλάττει πάντοτε καὶ διὰ τὰς τιμάς, ὧν διὰ τῶν ἀγαθῶν τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου φροντίδων ἠξιώθησαν ἐν Σουηδίᾳ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος καὶ ὁ τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας διαπεπιστευμένος καὶ ἐπανειλημμένως εἰς τὴν εὐγενῆ ὑμῶν χώραν ἐλθὼν Ἱερώτατος Μητροπολίτης Θυατείρων κύριος Γερμανός. Εἴθε τὸ παράδειγμα τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης Νάθαν Σόδερμπλομ ἐμπνέοι καὶ καθοδηγοῖ καὶ τὸν διάδοχον αὐτοῦ καὶ πάντας εἰς τὸ εὐλογημένον ἔργον τῆς συνεννοήσεως καὶ τῆς συνεργασίας τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ τῆς κατισχύσεως καὶ τῆς στερεώσεως τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, ἐπὶ τῷ κοινῷ πάντων ἀγαθῷ.

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ δι' ὀλίγων ἀποκρινόμενοι ὑμῖν καὶ συγχαίροντες διὰ τὴν ἀγαθὴν ὑμῶν ἔμπνευσιν τοῦ τιμῆσαι καὶ ἐξᾶραι, ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆς συμπληρωθείσης δεκαετίας, τὸ ἐν τῇ εὐγενεῖ ὑμῶν χώρᾳ, ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσι, συγκροτηθὲν πρῶτον ἐκεῖνο Παγχριστιανικὸν Συνέδριον, εὐχόμεθα ὅπως ὁ παλμὸς τῆς ἀπ' αὐτοῦ δονηθείσης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συναδελφώσεως φωνῆς καὶ κλήσεως εὕρῃ ἀπήχησιν εἰς τὴν καρδίαν πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ κατισχύσῃ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπὶ τῷ κοινῷ πάντων ἀγαθῷ.

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας Ἐντιμότητος καὶ μετὰ πάντων τῶν φιλούντων καὶ ἐργαζομένων τὸ ἀγαθόν.

,απλε´ Σεπτεμβρίου ιε´

† *Ὁ Κωνσταντινουπόλεως διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.*

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω, ὁ μοναχὸς Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ἀποπειραθεὶς σὺν τῷ ἀνεψιῷ αὐτοῦ Θεοδώρῳ Σοφιανῷ νὰ διαφύγῃ τὴν ὁρμὴν τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἁλώσεως, συνελήφθη αἰχμάλωτος τεθεὶς ὁμοῦ μετὰ πολλῶν ἄλλων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν «δεσπότου» τινος ***(τέλη Μαΐου ἢ μᾶλλον ἀρχὰς Ἰουνίου 1453)***. Ποῦ διέμενεν ἀρχικῶς δὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ § 1. Ἡ πληροφορία ὅμως αὐτοῦ ὅτι διηρπάγη «***ἐκ πλείονος διαστήματος***», ἵνα ὁδηγηθῇ εἰς τὴν πόλιν (§ 2), ὑποδηλοῖ ὡς εὑρισκόμενον μακρὰν τῆς βασιλευούσης τὸν τόπον τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ ἔνθα παρέμεινεν ἐφ' ἱκανόν, πάντως ***μέχρι τῶν ἀρχῶν φθινοπώρου.*** Ὅτε δὲ ἐγεννήθη ζήτημα ἐκλογῆς πατριάρχου καὶ ἐγένετο σχετικὴ ἐνέργεια μετὰ τὴν ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἐπάνοδον τοῦ Πορθητοῦ, συμπίπτουσαν ***κατὰ Σ/βριον ἰ. ἕ.***, τότε οἱ πάντες ἐστράφησαν πρὸς τὸν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κρυπτόμενον Γεννάδιον ὑποδεικνύοντες αὐτὸν ὡς τὸν μόνον ἄξιον πατριάρχην καὶ «τῶν ἡμετέρων ἐπιτροπεύειν ψυχῶν». Κατ' ἐπιταγὴν βασιλικὴν ἁρπαγεὶς καὶ ὁδηγηθεὶς εἰς ΚΠολιν ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ «δεσπότου» αὐτοῦ, ἐβιάζετο ἰσχυρῶς ἐκεῖθεν καὶ παρεκαλεῖτο ἐντεῦθεν ὅπως δεχθῇ τὸ βάρος τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος, ὅπερ ἐν τέλει καὶ ἐδέξατο παρὰ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ γενομένας ὑπ' αὐτοῦ ἐνστάσεις καὶ ἱκεσίας καὶ τὰ δάκρυα καὶ τὴν χρονοτριβὴν (§ 2). Ἡ τελευταία αὕτη φρασεολογία (***χρόνου τριβὴ***) ἀναγκάζει ἡμᾶς εἰς παραδοχὴν ὅτι μετὰ χρόνον ἱκανὸν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ εἰς βασιλεύουσαν ἐνέδωκεν εἰς τὴν πίεσιν τοῦ μὲν καὶ εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν δὲ ὅπως δεχθῇ τὰς πατριαρχικὰς εὐθύνας, ὅτε καὶ ***σύνοδος ἐπισκόπων πολλῶν τῶν μὲν ἐξ Ἀσίας τῶν δὲ***

ἐξ Εὐρώπης συνερρυηκότων προέβη διὰ κανονικῶν ψήφων εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν αὐτοῦ εἰς τὸν πατριαρχ. θρόνον ΚΠόλεως, τέλη Δ/βρίου 1453 ἢ ἀρχὰς Ἰανουαρίου 1454. Ἐν πάσῃ περιπτώσει γνωρίζομεν ὅτι ἡ εἰς ἀρχιερέα χειροτονία τοῦ Γενναδίου ἐγένετο τῇ ***6 Ἰανουαρίου 1454 (ἡμέρα τοῦ φωτισμοῦ***, § 3***)***, συμπεραίνομεν δὲ βασίμως ὅτι αὐθημερὸν ***(ἐπίσκοπος καὶ πατριάρχης***, § 2***)*** ἐπηκολούθησε καὶ ἡ ἐνθρόνισις αὐτοῦ.

Τὴν «ἀκούσιον» αὐτοῦ ταύτην «ποιμαντικὴν» ἢ ποιμαντορίαν διανύσας ἐν μέσῳ πολλῆς στενοχωρίας καὶ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν προκαλουμένης — διὰ τοῦτο καὶ καλεῖ αὐτὴν ***πολυώδυνον*** — ἐνωρὶς λίαν ἐπεζήτησεν ἵνα ἀπαλλαγῇ αὐτῆς, προσκρούων ὅμως ἰδίως εἰς τὴν ἀνωτέραν ***γνώμην***, τὴν βασιλικήν, μὴ ἐπιτρέπουσαν τὴν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ ἀπράγμονα βίον ἐπάνοδον αὐτοῦ, ἀνέβαλεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ παραίτησιν. Ἡ ἐν § 3 φρασεολογία ἐμφανίζει τὸν Γεννάδιον α΄) γράφοντα τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ τὴν ***ἀρχὴν τοῦ δεκάτου μηνός***, δηλ. ***ἀρχὰς 8/βρίου***, β΄) ὑποδηλοῦντα συγχρόνως ὅτι πρὸ ***δύο*** μηνῶν (ἄρα, ***ἀρχὰς Αὐγούστου)*** κατέστησε τοῖς ἐνδιαφερομένοις (τῇ ἐκκλησίᾳ, πιθανῶς καὶ τῇ πολιτείᾳ) σαφῆ καὶ κατηγορηματικὴν τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ ἀποχωρήσεως ἀπὸ τῶν εὐθυνῶν τοῦ θρόνου, γ΄) προθύμως ἔχοντα, διὰ τὰς γενομένας πρὸς αὐτὸν συμβουλὰς καὶ προτροπάς, εἰς ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ μετὰ δύο εἰσέτι μῆνας (δηλ. ἀρχὰς Δ/βρίου), καὶ δ΄) ὁρίζοντα ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ***προσδοκωμένη*** ἐπέτειος τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ (6 Ἰανουαρίου) θέλει εὕρῃ αὐτὸν ἐκτὸς τοῦ θρόνου, παρῃτημένον δηλ. καὶ μοναχόν. Ἐφ᾽ ὅσον δὲ ἡ ὡς ἄνω δήλωσις αὐτοῦ ἐγένετο τὴν ***ἀρχὴν τοῦ δεκάτου μηνός***, ἡ δὲ χειροτονία αὐτοῦ ἐγένετο (6 Ἰανουαρίου) τὸν ***πέρυσι*** χρόνον (καὶ ὄχι τὸν ***τρέχοντα***, τὸν ***ἐφετεινόν***, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκεν ὁ ***δέκατος μήν***, δηλ. ὁ 8/βριος), ἕπεται ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἐπιστολὴ ἐγράφη τὸν 22ον μῆνα ἀπὸ τῆς χειροτονίας καὶ ἐνθρονίσεως αὐτοῦ, ἤτοι ἀρχὰς 8/βρίου 1455, ἡ δὲ ὁριστικὴ αὐτοῦ παραίτησις ἀπὸ τοῦ θρόνου προβλέπεται ὑπ᾽ αὐτοῦ ὡς γεγονὸς τετελεσμένον διὰ τὴν ***6 Ἰανουαρίου 1456.*** Τὴν χρονολογίαν ταύτην θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς ὡς τερματίσασαν τὴν α΄ πατριαρχείαν τοῦ Γενναδίου (6 Ἰανουαρίου 1454 —6 Ἰανουαρίου 1456).

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς παρατάσεως τῆς β΄ πατριαρχείας τοῦ Γενναδίου οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὡς πρὸς τὴν γ΄, ἔχοντες ὑπ᾽ ὄψει τὴν δήλωσιν τοῦ Γενναδίου ὅτι ***ἐνιαυτὸν ὅλον*** ἐξελιπάρει τὸν Θεὸν ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ πατριαρχ. βάρους (§ 5) καὶ ὅτι συνεπῶς μετὰ ἐνιαύσιον πατριαρχείαν «τὸν ἴδιον ἐπεσκέψατο βίον» ἰδιωτεύων ἔκτοτε καὶ ἐφησυχάζων, δυνάμεθα νὰ πα-

ρατείνωμεν τὴν γ' πατριαρχείαν τοῦ Γ. ἀπὸ τῶν ***μέσων τουλάχιστον τοῦ Αὐγούστου 1464 μέχρις Ἰουλίου 1465***, ὁρίζοντες συγχρόνως τὴν πατριαρχείαν Ἰωάσαφ Α' ὡς ἀρχομένην ἀπὸ ***Ἰουλίου 1465***.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Εἰς τὸ τέρμα τῶν δύο καὶ ἡμίσεως αἰώνων ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας ἡμῶν καταφθάσαντες παραδίδομεν τῷ φιλίστορι ἀναγνώστῃ τὸ ***Α' Μέρος*** τῆς ὅλης ἡμῶν ἐργασίας ἐπιφέροντες ἅμα ἐν κατακλεῖδι τὰ κάτωθι.

Ἡ μελέτη ἡμῶν, κατὰ τὸ α' αὐτῆς μέρος, ἀναφέρεται εἰς 52 ἐν ὅλῳ κληρικούς, ἀνελθόντας τὰς βαθμίδας τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ δὴ ***8 ἐκ χειροτονίας*** (ἐξ ὧν πάλιν 1 ἐκ τῆς τάξεως τῶν μοναχῶν καὶ 7 ἐκ τῆς τῶν ἱερομονάχων) καὶ ***44 ἐκ μεταθέσεως*** καὶ συγκεκριμένως 2 ἐκ τῶν ***πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας***, ***41*** ἐκ ***μητροπόλεων τοῦ θρόνου*** (ἀνὰ 5 ἐκ τῶν μ. Ἀδριανουπόλεως καὶ Λαρίσσης — ἀνὰ 3 ἐκ τῶν μ. Ἡρακλείας καὶ Θεσσαλονίκης — ἀνὰ 2 ἐκ τῶν μ. Καισαρείας, Ἰωαννίνων, Προύσης, Τορνόβου, Ἀθηνῶν καὶ ΦΠόλεως — καὶ ἀνὰ 1 ἐκ τῶν μ. Νικομηδείας, Ἀμασείας, Ἰκονίου, Σερρῶν, Δράμας, Ζιχνῶν, Σοφίας, Π. Πατρῶν, Σωζοπόλεως, Μηθύμνης, Βερροίας, Χίου καὶ Γάνου Χώρας) καὶ 1 ἐκ τῆς ***ἐπισκοπῆς Ραιδεστοῦ*** (τῆς ὑποκειμένης τῇ μ. Ἡρακλείας).

Οἱ 52 οὗτοι πατριάρχαι διήνυσαν ἐν ὅλῳ 93 πατριαρχείας, ὡς ἑξῆς: εἷς (Κύριλλος Α') ***6*** τοιαύτας — δύο (Παρθένιος Δ' καὶ Διονύσιος Δ') ἀνὰ ***5*** — εἷς (Ἰωαννίκιος Β',) ***4*** — ὀκτὼ (Γεννάδιος Β', Συμεὼν Α', Νήφων Β', Ἱερεμίας Β', Ματθαῖος Β', Κύριλλος Β', Ἰάκωβος καὶ Καλλίνικος Β') ἀνὰ ***3*** — ἐννέα (Διονύσιος Α', Ἰωακεὶμ Α', Παχώμιος Α', Μητροφάνης Γ', Νεόφυτος Β', Ἀθανάσιος Γ', Παρθένιος Β' Κύριλλος Γ', Παΐσιος Α'), ἀνὰ 2 — καὶ οἱ λοιποὶ τριάκοντα εἷς ἀνὰ 1.

Ἐκ τῶν 52 πατριαρχῶν παρέμειναν ἐπὶ τοῦ θρόνου: Ἱερεμίας Α' ***23*** ἔτη — Ἱερεμίας Β' ***19½*** ἔτη — Κύριλλος Α' ***15 ἔ. καὶ 2 μῆνας*** Καλλίνικος Β' ***13½ ἔ.*** — Παρθένιος Δ' ***10½*** ἔ. περίπου — Παχώμιος Α', Θεόληπτος Α', Ἰωάσαφ Β' καὶ Διονύσιος Β' ἀνὰ ***9 ἔ. καὶ 5 μ.*** — Συμεὼν Α' καὶ Διονύσιος Δ' ἀνὰ ***8½ ἔτη*** — Μητροφάνης Γ' ***8 ἔ. καὶ 1 μ.*** — Τιμόθεος Β' ***7 ἔ. καὶ 10 μ.*** — Διονύσιος Α' ***7½ ἔ.*** — οἱ λοιποὶ κάτω τῶν ἑπτὰ ἐτῶν μέχρι καὶ μηνῶν καὶ δὴ καὶ μέχρις ἡμερῶν (Κύριλλος Γ' ***24*** ἡμ. — Γαβριὴλ Β' καὶ Ἀθανάσιος Δ' ἀνὰ ***12*** ἡμ. — Κλήμης ***4*** ἡμ.).

Ἀπέθανον ἐν ἐνεργείᾳ ἐπὶ τοῦ θρόνου 17 ἐν ὅλῳ πατριάρχαι (Ἰσί-

δωρος Β', Συμεὼν Α', Μάξιμος Γ', Ἰωακεὶμ Α', Παχώμιος Α', Θεόληπτος Α' Ἱερεμίας Α', Διονύσιος Β', Μητροφάνης Γ', Ἱερεμίας Β', Ματθαῖος Β', Γαβριὴλ Α', Θεοφάνης Α', Τιμόθεος Β', Παρθένιος Β', Παρθένιος Γ' καὶ Καλλίνικος Β') οἱ δὲ λοιποὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, εἴτε ὑπὸ παραίτησιν οἰκειοθελῆ εἴτε καὶ ὑπὸ διαφόρους ἄλλας συνθήκας εὑρεθέντες καὶ φυσικῶς ἢ οἰκτρῶς τὸν βίον αὐτῶν τερματίσαντες.

Πατριαρχῶν ἐν ὅλῳ 38 ὑπάρχουσι γνωστοὶ οἱ τόποι ἔνθα ἐτάφησαν, ποῦ μὲν κατὰ πληροφορίαν ἱστορικῶς ἀκλόνητον, ποῦ δὲ κατὰ πιθανότητα ἰσχυράν. Α) ***Ἐν ΚΠόλει 14*** — α' ἐν τῇ ἱ. μονῇ τῆς Παμμακαρίστου (Ἰσίδωρος Β' Συμεὼν Α' Μάξιμος Γ' Παχώμιος Α' Θεόληπτος Α' καὶ Μητροφάνης Γ') — β') ἐν τῇ ἱ. ἐκκλησίᾳ τῆς Θεοτόκου τῆς Θεραπείας ἢ τῆς Παραμυθίας = Βλαχ - σεραγίου (Ἱερεμίας Β' Γαβριὴλ Α') καὶ γ') ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ ἱ. μονῇ τῆς Παναγίας Καμαριωτίσσης (Διον. Β', Κύριλλος Α' (μόνον τὰ ὀστᾶ), Τιμόθ. Β', Παρθ. Β', Παρθ. Γ' καὶ Καλλίν. Β'). — Β') ***Ἐν ἁγίῳ Ὄρει 4*** (ἐν ἱ. μονῇ Λαύρας: Ἄνθιμ. Β' καὶ Διον. Γ' — ἐν ἱ. μονῇ Βατοπεδίου: Μάξιμ. Δ' καὶ ἐν ἱ. μονῇ Διονυσίου: Νήφων Β') — Γ). ***Ἐν διαφόροις ἄλλαις ἱ. μοναῖς 8***: ἐν τῇ Προδρόμου παρὰ τὰς Σέρρας, Γεννάδιος Β' — ἐν τῇ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης, Διον. Α' — ἐν τῇ τοῦ Προδρόμου Σωζοπόλεως, Ἰωαννίκιος Α' — ἐν τῇ τῆς Νέας Μονῆς Χίου, Νεόφυτος Γ' — ἐν τῇ τῆς Lubny ἐν Οὐκρανίᾳ Ἀθαν. Γ' — ἐν τῇ τοῦ Ράδουλ Βόδα, ἐν Τριγοβίστῳ τῆς Βλαχίας, Διονύσ. Δ', — ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἰάσιον ἱ. μονῇ τῆς Παναγίας τοῦ Γκόλια, Ἰάκωβος — ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς ἁγ. Κυριακῆς, ἐν Νάξῳ Γεράσιμος Β' — Δ') ***Ἐν διαφόροις ἄλλοις τόποις γενικῶς καὶ ἀορίστως 12***: ἐν Βλαχίᾳ, Παχώμιος Β' — ἐν Βουκουρεστίῳ, Παρθένιος Δ' — ἐν Δρύστρᾳ Ἰωακεὶμ Α' — ἐν Τορνόβῳ Ἱερεμίας Α' — ἐν Ἀδριανουπόλει Ἰωάσαφ Β' καὶ Νεόφ. Δ' — ἐν Ἀχρίδι Μάρκος Β' — ἐν Βενετίᾳ Μεθόδιος Γ' — ἐν Καΐρῳ Μελέτιος Α' (Πηγᾶς) — ἐν Χίῳ Παρθένιος Α' — ἐν Λέσβῳ Παΐσιος Α' — ἐν Προύσῃ Γαβριὴλ Β'.

Σώζονται αἱ εἰκόνες 6 πατριαρχῶν: Ἱερεμίου Α' — Ἱερεμίου Β' — Κυρίλλου Α' — Ἀνθίμου Β' — Ἀθαν. Γ' — Διονυσίου Γ'. Ὑπὸ διερώτησιν διατελεῖ τὸ ἀφορῶν τὴν εἰκόνα Γερασίμου Β', ἀναπαράστασιν δὲ ἱστορικῆς τινος συναντήσεως ἀποτελεῖ ἡ εἰκὼν Γενναδίου Β'.

Ἐπὶ 93 πατριαρχειῶν διεσώθησαν μόνον 13 ***ὑπομνήματα*** καὶ 6 ***ἀποκαταστατικά***, ἤτοι ἐν ὅλῳ 19 ἐκκλ/κὰ ἔγγραφα, ἀναφερόμενα ἀμέσως εἰς πατριαρχικὰς ἐκλογάς, ἕτερα δὲ πάλιν 19 τὸν ἀριθμὸν σχετίζονται ὡσαύτως πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἅπαντα δημοσιεύονται ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ.

53) ΓΑΒΡΙΗΛ Γ΄

«Μετὰ πεντεκαιδεκαετῆ πατριαρχείαν[1]) κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ τοῦ πατριάρχου κὺρ **Καλλινίκου** καὶ τοῦ ἁγίου πατριαρχικοῦ θρόνου πατριαρχικῆς προστασίας στερηθέντος» οἱ ἐν βασιλευούσῃ κατὰ τὴν «μακαρίαν λῆξιν» ἐκείνου παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς, «βουληθέντες **δίχα τινὸς ἀναβολῆς** θεραπεῦσαι τὴν στέρησιν ἐκείνου καὶ προβιβάσαι εἰς τὸν πατριαρχικὸν ἀποστολικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν ἁγίως καὶ καλῶς αὐτοῦ προστησόμενον» μετέβησαν εἰς Ἀδριανούπολιν, «ὅπου τὸ βασίλειον τὰς διατριβὰς ἤδη ἐποίει», καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι ἐν τῷ ἐκεῖ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐξέλεξαν τὸν μ/την Χαλκηδόνος **Γαβριήλ**. Τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον «ὑπόμνημα» τῆς ἐκλογῆς χρονολογεῖται ἀπὸ **Αὐγούστου 1702**· λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἐπακολουθήσασα τὸν θάνατον τοῦ Καλλινίκου (8 Αὐγ. 1702) διενηργήθη **δίχα τινὸς ἀναβολῆς** καὶ ὅτι μετάβασις εἰς Ἀδριανούπολιν τῶν ἐν ΚΠόλει παρατυχόντων τότε ἀρχιερέων προϋποθέτει ὀλίγων τινῶν ἡμερῶν χρόνον, δυνάμεθα βασίμως νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ Γαβριὴλ ἐγένετο κατὰ **τὰ μέσα Αὐγούστου 1702**.

Ἀλλὰ τὴν ἐκλογὴν δὲν διεδέχθη εὐθὺς ἀμέσως καὶ ἡ μετάθεσις ἤτοι ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Γαβριήλ, διότι ταύτης ἔδει νὰ προηγηθῇ ἡ ἐνώπιον τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς βασιλείας (Μ. Βεζύρου) παρουσίασις τοῦ ἐκλεγέντος καὶ ἡ ἀπὸ μέρους ἐκείνου καβαδιφορία αὐτοῦ. Ὡς λόγος φέρεται ἡ ἐπισυμβᾶσα μεταβολὴ ἐν τῇ Ἐπιτροπείᾳ, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀπῃτεῖτο «χρόνον ἱκανὸν παρεδρεῦσαι καὶ παραμεῖναι (τοὺς ἀρχιερεῖς) τῇ Ἀδριανουπόλει, μέχρι τῆς ἐλεύσεως δηλαδὴ τοῦ μέλλοντος ἐπιτραπῆναι τὴν

---

[1]) Ἡ φρασεολογία αὐτη, ὑπενθυμίζουσα καὶ τὴν κατὰ Μάϊον 1694 ἐν τῷ γνωστῷ «συνοδικῷ θεσπίσματι» γενομένην μνείαν περὶ **ἑξαετοῦς** πατριαρχείας τοῦ Καλλινίκου Β΄ (Ἀλ. Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ἐπιστολαὶ ρ΄ ὑπὸ **Θ. Λιβαδᾶ**. Τεργέστη. 1879 σ. 122) μαρτυρεῖ καταφανῶς τὴν τάσιν τῆς τότε Διοικ. Ἐκκλησίας ὅπως ἀγνοήσῃ τὰς μεσολαβησάσας πατριαρχείας, τὴν τοῦ Νεοφύτου Δ΄ (27 Ν/βρ, 1688—7 Μαρτ. 1689) καὶ τὴν ε΄ τοῦ Διονυσίου Δ΄ (Αὐγ. 1693—Ἀπρ. 1694) θεωροῦσα αὐτὰς παρανόμους **ἐπεμβατεύσεις**, κατ' οὐδὲν θιγούσας τὸ ἀδιάκοπον τῆς πατριαρχείας τοῦ Καλλινίκου. Ἀλλ' εἶνε ἐκτὸς πάσης συζητήσεως ὅτι ἀμφότεραι αἱ ὡς ἄνω πατριαρχεῖαι ὄχι μόνον πολιτικῶς ὑπεστηρίχθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐκκλησιαστικῶς ἀνεγνωρίσθησαν καὶ ἀπόδειξις ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ Δ. Ἐκκλησία προέβη ἐν συνόδῳ προκαθημένων τῶν πατριαρχῶν τούτων (Νεοφ. Δ΄ καὶ Διον. Δ΄) εἰς τὴν λῆψιν καὶ ὑπογραφὴν διαφόρων κανονικῶν πράξεων (**Μ. Γεδεὼν** Πατρ. Πίν ΚΠολις. 1890, σ. 610 — **Α. Π. Κεραμέως** Ἱεροσ. βιβλιοθ. τόμ. Α΄ 368 — **Α΄ μέρος** τῆς παρούσης μελέτης σημ. 366). Ἐπαναλαμβάνεται ἅπαξ ἔτι ὅτι Καλλίνικος Β΄ πατριαρχεύσας τρὶς παρέμεινεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐν ὅλῳ 13 ½ ἔτη.

ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς ἀρχῆς», καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἵνα μὴ ἀδίκως στερηθῇ ἡ Ἐκκλησία τῆς πατριαρχικῆς διοικήσεως καὶ προστασίας, «ἀπεφάνθη γνώμη κοινῇ συνοδικῇ γενέσθαι ἐνταῦθα (ἐν Ἀδρ/πόλει) τὴν αὐτῆς (= τῆς αὐτοῦ πανιερότητος) μετάθεσιν ὅπως αὐτὸς μὲν ἄρχοιτο πατριαρχεύων...». Ἡ συνοδικὴ αὕτη ἀπόφασις ὑπεγράφη τῇ 29 ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης δέον νὰ λογίζηται ἀρξαμένη ἡ ἀπὸ μέρους τοῦ Γαβριὴλ ἐνεργὸς ἀνάληψις τῶν πατριαρχικῶν εὐθυνῶν, σχετικοῦ δὲ περιεχομένου πάντως, καθ' ἡμᾶς, θὰ ἦτο καὶ ἡ ἀπὸ 1 Σ/βρίου 1702 ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν μ/την Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Χρύσανθον [2]). Οἴκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι ἡ ὡς ἄνω συνοδικὴ ἀπόφασις ὅσον καὶ ἐὰν ἐθεωρήθη «ἐρειδομένη τῇ νῦν ἐπειγομένῃ χρείᾳ καὶ ἀνάγκῃ», πάλιν δὲν θὰ ἐλαμβάνετο, ἐὰν μὴ ἐξησφάλιζεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν συγκατάθεσιν τῆς Πολιτείας, ἔστω καὶ σιωπηλῶς. Μετ' οὐ πολὺ ἐπῆλθε καὶ ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις. Μετὰ τὴν παραίτησιν δηλ. τοῦ Ἐπιτρόπου Χουσεῒν Πασᾶ Ἀμουτζαδέ, ὑποβληθεῖσαν βεβαίως ἐγκαιρότερον, γενομένην δὲ δεκτὴν τῇ 5 Σ/βρ. 1702, διωρίσθη Ἐπίτροπος ὁ Μουσταφᾶ πασᾶς Δαλταμπάν, ὅστις καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Σουλτάνου τὴν σφραγῖδα, ἄλλαις λέξεσιν ἀνέλαβεν ἐπισήμως τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, τῇ 28 ἰ. μ. καὶ ἔτους [3]). Μετ' ὀλίγας ἡμέρας (πιθανῶς τῇ 30 Σ/βρίου) ὁ Γαβριὴλ «ὁ κοινῇ γνώμῃ καὶ ἐκλογῇ ἡμῶν καὶ καλῇ ὑποθήκῃ τῶν ἐξοχωτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς ΚΠόλεως καὶ παντὸς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ», ἀναρρηθεὶς εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον καὶ ἤδη μετατεθεὶς καὶ ἐνθρονισθεὶς ἐπ' αὐτοῦ, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ νέου Ἐπιτρόπου ἐνδυθεὶς ὑπ' αὐτοῦ τὸ σύνηθες καβάδι. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει δὲν ἀποκλείεται, ἴσως μάλιστα καὶ ἐνδείκνυται καὶ ἄλλη τις γνώμη, ὅτι δηλ. κατόπιν ἀναθεωρήσεως τῆς ὡς ἄνω συνοδικῆς ἀποφάσεως ἡ εἰς τὸν θρόνον μετάθεσις καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Γαβριὴλ διενηργήθη μετὰ τὴν παρουσίασιν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ νέου Ἐπιτρόπου, ὁπότε καὶ εὐοδοῦται ἡ ἐν τῷ καταλόγῳ «τοῦ ἀνωνύμου» πληροφορία, καθ' ἣν οἱ ἀρχιερεῖς «ἐψήφισαν τὸν Χαλκηδόνος Γαβριὴλ πατριάρχην εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ τὸν ἐμετάθεσαν ἐκεῖ **Σεπτεμβρίου λ'**» [4]).

Κατὰ τὴν ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας ὁμολογίαν ὁ Γαβριὴλ ὑπῆρξεν ἀνὴρ «πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ καὶ μαθήσει καλῶς καὶ ἀκριβῶς

---

[2]) *Κ. Ν. Σάθα* Μεσαιων βιβλιοθήκη, τόμ. Γ'. Βενετία. 1872. σ. 521.

[3]) *Θ. Λιβαδᾶ* ὡς ἀνωτέρω σ. ρστ'. — *Σάθα* ὡς ἀνωτ. σ. 81. — *Σκ. Βυζαντίου* ἡ Κωνσταντινούπολις, τόμ. Β'. Ἀθῆναι 1862. σ. 415. 443 ἑξ.

[4]) Ans. Banduri, Imperium Orientale t. II p. 1003. — *Κ. Ι. Δυοβουνιώτου* Καλλίνικος Γ' Π/χης ΚΠόλεως. Ἀθῆναι. 1915. σ. 92.

ἐξησκημένος, ἀρεταῖς τε πάσαις κοσμούμενος καὶ βίου λαμπρότητι καὶ πείρᾳ πραγμάτων τὰ μέγιστα διαπρέπων, μάλιστα δὲ καὶ θεοσεβείᾳ καὶ φρονήσει, συνέσει τε καὶ ἐπιεικείᾳ τρόπων πολλῷ τινι μέτρῳ ὑπερανιστάμενος». Κατὰ Δημήτριον τὸν Προκοπίου, ὑπῆρξεν «ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς ἔμπειρος, θερμὸς ἐραστὴς τῆς ἐκκλ/κῆς ἀκολουθίας καὶ τάξεως· ἐσπούδαζε τὰς θείας Γραφὰς καὶ τὰ τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας συγγράμματα, ἐξ ὧν ἀρυόμενος φιλοπόνως ψυχωφελεῖς διδασκαλίας, ἐδίδασκε μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἀγάπης τὸν χριστώνυμον λαόν» 5).

Ἡ πατριαρχεία τοῦ Γαβριὴλ διήρκεσε πέντε ἔτη καὶ δύο μῆνας, κατὰ τὸν κατάλογον τοῦ «ἀνωνύμου» καὶ κατ' ἄλλους, συνεπῶς μέχρι τῶν μέσων τοῦ 8/βρίου 1707. Ὁ Σμύρνης Παρθένιος, ἀρχαιότερος ἄλλων καὶ ἐγγύτερος πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ πράγματα, καθορίζει ἀκριβέστερον τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ Γαβριὴλ σημειῶν ὅτι «τῇ **ιστ'** τοῦ αὐτοῦ (μηνὸς **8/βρίου 1707**) μετέστη πρὸς τὰς αἰωνίους μονὰς καὶ ὁ παναγιώτατος καὶ σεβασμιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κύριός μου Γαβριήλ.... πατριαρχεύσας χρόνους πέντε καὶ δύο ἥμισυ μῆνας». Ἡ προσθήκη τοῦ **ἡμίσεως** μηνὸς εἶνε πλεονασμός, ἐκτὸς ἐὰν ὑπονοῇ ὀλίγας τινὰς ἡμέρας, δύο ἢ τρεῖς. Ἡ ὡς ἄνω ἡμερομηνία (16 8/βρίου) διαφέρει κατὰ μίαν ἡμέραν τῆς ἐν τῷ ἐπιτυμβίῳ, ὡς κατωτέρω, σημειουμένης (17 8/βρίου). Πρὸς συμβιβασμὸν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Γαβριὴλ ἀπέθανε τὴν νύκτα τῆς 16 πρὸς τὴν **17 8/βρίου 1707**, καὶ δὴ κατά τινας μέν, θάνατον φυσικόν, κατ' ἄλλους δὲ «ἀσθενήσας βαρέως δι' ἡμερῶν ἑπτά», κατὰ γενικὴν δὲ ὁμολογίαν «ἐκμετρήσας τὸ ζῆν ἐν τῇ πατριαρχικῇ περιωπῇ εἰρηνικῶς» 6). Ἡ τελευταία αὕτη λέξις ὑπονοεῖ πατριαρχείαν ὁμαλὴν καὶ ἥσυχον, ἐξ οὗ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Γαβριήλ, κατὰ τὸν αὐτὸν Σμύρνης Παρθένιον, «ἔδωσε πρὸς πάντας τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανοὺς μεγαλωτάτην λύπην καὶ θρῆνον, ἐπειδὴ ἐπολιτεύθη εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον εὐαρέστως καὶ εὐσεβῶς». Τὸ σκῆνος αὐτοῦ μετενεχθὲν εἰς Χάλκην ἐτάφη ἐν τῇ ἐκεῖ ἱ. μονῇ τῆς Παναγίας Καμαριωτίσσης, ἐν τῷ νάρθηκι πρὸς τὰ ἀριστερά, χαραχθέντος ἅμα καὶ τοῦ ἑξῆς ἐπιτυμβίου: 7).

---

5) Ὅρα κατωτέρω τὸ «συνοδικὸν γράμμα». — ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. 482.

6) Banduri σ. 1003 — ***Δυοβουν.*** ὡς ἄνωτ σ. 92. 128. — Πατμιακὴ βιβλιοθήκη ὑπὸ ***Ἰωάν. Σακελλίωνος***. Ἀθῆναι. 1890. σ. 315. — Κατάλογος ***Ι. Θαλασσηνοῦ*** ἐν ***Π. Ζερλέντου*** ἡ α' πατριαρχεία τοῦ Κυρίλλου Λουκάρεως κτλ. Ἀθῆναι 1921. σ. 24. — ***Περιοδικὸν*** Ἑλλ. Φ. Συλλόγου, τόμ. ΙΘ'. ΚΠολις. 1890. σ. 14.

7) ***Ὑψηλ.*** ὡς ἀνωτ. σ. 267. — ***Βυζαντίου*** ὡς ἀνωτ. σ. 307. — Ἱστορικὸν ὑπόμνημα περὶ τῆς κατὰ τὴν Χάλκην Μονῆς τῆς Θεοτόκου ὑπὸ ***Βαρθολ. Κουτλου-***

«Ὁ τύμβος οὗτος Γαβριὴλ κεύθει δέμας
Οἰκουμενικοῦ Ποιμένος τρισολβίου
Ὅς, εὐθύφρων ὢν καὶ σοφὸς μεγαλόνους
Ζήλου τε πλήρης εὐσεβείας δογμάτων,
Ἔοργεν ἐσθλὰ πλεῖστα πολλοῖς ἐν βίῳ
Κάλλυνε, κἀνήγειρε ναούς θ' ἁγίων,
Καὶ νῦν μεταστὰς πρὸς μονὰς γῆς πραέων
Αὐτοῦ μέμνηται πρὸς Θεὸν μεμνημένων.
Ἐν ἔτει ,αψζ' Ὀκτωβρίου ιζ'».

(Ἀκολουθεῖ)

μουσιανοῦ. ΚΠολις. σ. 103. — Ἡ ἑλληνοεμπορικὴ σχολὴ ὑπὸ **Ξενοφ. Δ. Μογέ.** ΚΠολις. 1876. σ. 99.

— Περὶ **Γαβριὴλ Γ'** ὅρα καί: Ἐκκλ/κὴ ἱστορία **Μελετίου Ἀθηνῶν** τόμ. Γ' Βιέννη. 1874. σ. 484. — **Μ. Γεδεὼν** Πατρ. Πίν. σ. 614. — **τοῦ αὐτοῦ** κανονικαὶ διατάξεις τόμ. Α'. 106. 109. 111. 113. 116. 123. 125. τόμ. Β'. 406. 410. 412. 415. — **τοῦ αὐτοῦ** Χρονικὰ τοῦ πατρ. οἴκου καὶ τοῦ ναοῦ. ΚΠ. 1884. σ. 106. 107. 173—179. — **τοῦ αὐτοῦ** ἔκδοσις ἐν ΣΤ' «Ἀθηναίου»: **Κυρ. Λαυριώτου** πατριαρχικὸν χρονικὸν στ. 924 ἑξ. — Κατάλογος ἱστορικὸς τῶν πρώτων ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφεξῆς πατριαρχῶν ΚΠόλεως ὑπὸ **Ζαχ. Μαθᾶ.** Ναύπλιον. 1837. σ. 231. — **Σάθα** ὡς ἀνωτ. Γ'. 99. 518. 519. 521. — **Ἀρχ. Κ. Δελικάνη** Πατριαρχ. ἔγγραφα. ΚΠολις. 1904. τόμ. Β', σ. 10. 453. 464. 467. 468. 566. 571. τόμ. Γ', σ. 812. — **Π. Νεοκλέους** τὸ κανον. δίκαιον Ἱεροσολύμων ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ. ΚΠολις. 1868. σ. 119. — **Ἐκκλ/κὴ Ἀλήθεια** Γ', 399. ΙΘ', 104. 245. 256. — **Μ. Ἑλλ. Ἐγκ.** Η', 6. — **Μ. Ἡλιουπ. Γενναδίου** Φωτίειος βιβλιοθήκη τόμ. Α'. ΚΠολις. 1933. σ. 200. 206. Β', 4. 27. — Ἡ ἱ. μονὴ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης ὑπὸ **Δ. Α. Μ.** ΚΠολις 1896. σ. 34. 44. 50.— **Παράρτημα** ΙΖ' τόμ. περιοδ. Ε. Φιλ. Συλλ. σ. 16. 86.— Κ-ΚΒ τόμ. σ. 99. 101. 105. 108. 116. — **Α. Κεραμέως** Ἱεροσολ. βιβλ. τόμ. Δ' 528.— **τοῦ αὐτοῦ** Ἱεροσ. σταχυολ. Β' 376-381.— **M. Le Quien** Oriens Christianus t. I' 347.— **Diction.** de la théologie Catholique t. III'. ἄρθρον **S. Vailhé.**— **N. Jorga** Byzance aprés Byzance. Bucarest 1935. σ. 185. 186.— **Δημ. Π. Πασχάλη** Γαβριὴλ ὁ Γ' Π/χης ΚΠόλεως ἐν **Ἐπετηρίδι Ἑταιρείας Βυζαντ. σπουδῶν** ἔτος Ι' (1933). Ἀθῆναι. 304 ἑξ.— **Ὀρθοδοξία** περιοδ. ἐν ΚΠόλει ἔτος Γ' 30.— **Θεολογία** περιοδ. ἐν Ἀθήναις τόμ. Γ' 309 Δ' 181. Ι' 264.— **Χρ/κὴ Κρήτη** περιοδ ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης ἔτος Β' (1914) σ. 217 — Μ. Διδυμ. **Φιλ. Βαφείδου** Ἐκκλ. ἱστορία Γ' β' Ἀλεξάνδρεια. 1928. σ. 90. 111.— Ἱστορίαι τῶν ἀνθρωπινων πράξεων **Κ. Μ. Κούμα** τόμ. 10 Βιέννη 1831 σ. 393.— **Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος** περιοδ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τόμ. 10 (1911) σ. 138.— **Θρακικὰ** περιοδ. ἐν Ἀθήναις Δ' σ. 131.— **Γ. Ζαβίρα** Ν. Ἑλλὰς κλπ. σ. 172. — **Ἀρχ. Χρ. Παπαδοπούλου** ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων. Ἱεροσόλυμα 1910. σ. 603. 605.- **Ν. Σιὼν** 1934 σ. 258.-- Λατίνων θρησκείας ἔλεγχοι συλλεχθέντες παρὰ τοῦ λογιωτ. διδασκάλου Διαμαντῆ Ρυσίου κλπ. Ἐνετίησι Ἀμστελτάμ, 1748 σ. 290.— **Ἰ. Σακελλίωνος** ὡς ἄνωτ. σ. 241, ἔνθα ἀναφέρεται ἐγκώμιον σωζόμενον ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. ΦΟΘ' χειρογράφῳ τῆς Πατμ. βιβλιοθ.— **Μ. Γεδεὼν** Ἀρχεῖον Ἐκκλ/κῆς Ἱστορίας, Α'. ΚΠολις 1911. σ. 193.— **E. Legrand** Bibliogr. hellenique XVIII siécle t. I.

ΔΕΡΚΟΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΕΡΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΥΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

ΘΡΟΝΟΣ Η΄

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΥΠΟ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΑΣΑΠΙΔΟΥ, ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ τεύχους τοῦ μηνὸς Αὐγούστου)

Β΄ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΔΕΡΚΩΝ, ΣΩΖΟΜΕΝΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΚΩΔΙΞΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

α΄) Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων καὶ Νεοχωρίου Χρυσάνθου [1]***, τοῦ ἀπὸ Ἱερομονάχου.***

Τῆς μητροπόλεως Δέρκων καὶ Νεοχωρίου ἀπροστατεύτου μεινάσης, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύσαντος κῦρ Ἀθανασίου τὸ ζῆν ἀποβαλόντος, συνήλθομεν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, προτροπῇ τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Παρθενίου, καὶ ψήφους κανονικὰς ποιήσαντες περὶ αὐτῆς, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανοσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κῦρ Χρύσανθον, δεύτερον δὲ τὸν πανοσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Γαβριὴλ καὶ τρίτον τὸν ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Μελέτιον. Ὅθεν καὶ εἰς ἔνδειξιν κατεστρώθη καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

,αχξ΄ [2]) μηνὶ Δεκεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος δ΄.

---

1) Νομ. Συναγ. 174.

2) Ἐν τῇ Νομ. Συναγωγῇ σημειοῦται ὡς ἔτος ,αψμ΄ (1640), ὅπερ ὅμως ἐστὶν

*
* *

β') Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων καὶ Νεοχωρίου Μακαρίου, τοῦ ἀπὸ ἐπισκόπου Ἀγαθουπόλεως [1]).

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων καὶ Νεοχωρίου ἀπροστατεύτου μεινάσης, ὡς τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύσαντος κὺρ Χρυσάνθου παραίτησιν οἰκειοθελῆ καὶ ἀβίαστον πεποιηκότος, καθὼς φαίνεται ἀντικρὺ ἡ παραίτησις αὐτοῦ ἡ οἰκειόχειρος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερεῖς, προτροπῇ τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Γερασίμου, εἰσελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου τοῦ Πατριαρχείου, ψήφους κανονικὰς ἐποιήσαμεν, καὶ πρῶτον ἐθέμεθα τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἀγαθουπόλεως κὺρ Μακάριον, καὶ δεύτερον τὸν πρώην Φαναρίου κὺρ Δαυΐδ, καὶ τρίτον τὸν πανοσιώτατον κὺρ Διονύσιον Ἁγίας. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐγράφη τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

,αχογ' Σεπτεμβρίου ια'.

† ὁ Ἡρακλείας **Βαρθολομαῖος**, † ὁ Κυζίκου *Μητροφάνης*, † ὁ Χαλκηδόνος **Ἱερεμίας**, † ὁ Ἀδριανουπόλεως **Νεόφυτος**, † ὁ Φιλιππουπόλεως **Γαβριήλ**, † ὁ Δρύστρας *Μακάριος*, † ὁ Τορνόβου **Ἱερεμίας**, † ὁ......., † ὁ Μαρωνείας **Ἀνανίας**, † ὁ Λιτίτζης *Θεοδόσιος*, † ὁ Ἀγχιάλου **Δανιήλ**.

*
* *

Σημείωσις. Τὸν ἀπὸ Ἀγαθουπόλεως Μακάριον, παραιτηθέντα, διεδέχθη ὁ ἱερομόναχος **Νικόδημος**, οὗτινος τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς δὲν σώζεται, τοῦτον δέ, «φυσικῷ θανάτῳ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντα», ὁ ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ **Σαμουὴλ** ὁ Χαντζερῆς, οὗτινος τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς παρά: **Ὑψηλάντη**, τὰ μετὰ τὴν Ἅλωσιν σελ. 332-3.

*
* *

γ') Ὑπόμνημα ἐπὶ τῇ μεταθέσει τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου κὺρ Διονυσίου ἐπὶ τὴν ἁγιωτάτην μητρόπολιν Δέρκων [2]).

Ὁ τῆς οἰκονομίας λόγος οὐδενὶ τῶν συνετῶν ἀπήρεσε πώποτε, κατὰ τὸν μέγαν Ἀλεξανδρείας Κύριλλον, ἀλλὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐν δια-

ἐσφαλμένον, δεδομένου ὅτι ἡ ὀνομασία τῆς μητροπόλεως ὡς «Δέρκων καὶ Νεοχωρίου» ὡρίσθη διὰ τοῦ ἐπανιδρυτικοῦ αὐτῆς Τόμου τοῦ 1655 (Νομ. Συναγ. 262), ἐφ' ᾧ καὶ διωρθοῦται τὸ ἔτος τοῦ ὑπομνήματος εἰς ,αχξ' (1660), ὅτε κατὰ Μάϊον, ὡς ἐξ ἄλλων δεδομένων συνάγεται, ὄντως ἡ μητρόπολις ἐχήρευεν (Ἐκκλ. Ἀλήθ. Θ' 406. Πρβλ. καὶ Μητρ. Σάρδεων Γερμανοῦ, Ἐπισκ. κατάλογοι Ἀνατ. καὶ Δυτ. Θράκης, ἀνατ. ἐκ τοῦ ΣΤ' τόμου τῶν «Θρακικῶν», σελ. 30).

[1]) Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Α' 479. Νομ. Συναγ. 270.

[2]) Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΣΤ' 49.

φόροις πράγμασί τε καὶ ὑποθέσεσιν οἱ σοφοὶ τῶν ἐκκλησιῶν προστάται καὶ ποιμένες ἐπ' εὐλόγοις αἰτίαις συμφερόντως ἀπεχρήσαντο ταύτῃ, οὐ μόνον ἐπὶ ἐγκοσμίων πραγμάτων, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον καὶ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἀρχιερατικῶν ὑποθέσεων, δι' ὧν ἔχουσι διακυβερνᾶσθαι προσφόρως, διαφόρως οἰκονομούμεναι καὶ πρὸς τὸ εὔθετον καὶ εὐπάρεδρον τῷ Κυρίῳ διευθετούμεναί τε καὶ συμβιβαζόμεναι· ἐν οἷς εἰ καί ποτε δοκεῖ πως δυσχέρειά τις συμπίπτειν κατὰ τὸν ἐπιπόλαιον στοχασμὸν τῶν ἀπερισκέπτως ἐξεταζόντων αὐτά, ἔμπης τῇ πλάστιγγι τῆς τῶν ἱερῶν νόμων ἀκριβείας διερευνώμενα, οὐ μόνον ἄμεμπτα καὶ ἀνεπίληπτα ἀναφαίνονται, ἀλλὰ καὶ πολλῆς ὠφελείας τῆς τῶν εὐσεβῶν συστήμασι πρόξενα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τανῦν ἡ ἐπαρχία τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἀπροστάτευτος διέμεινεν, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατικῶς προϊσταμένου Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Σαμουήλ, διὰ κανονικῶν ψήφων καὶ συνοδικῆς ἐκλογῆς μετατεθέντος καὶ ἀναχθέντος ἀξίως ἐπὶ τὸν ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν τοῦτον Θρόνον, δεῖν ἔγνωμεν κοινῇ καὶ συνοδικῇ ἐπικρίσει μετατεθῆναι ἐπὶ τὴν ποιμαντικὴν καὶ ἀρχιερατικὴν προστασίαν ταύτης τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ἐφέσου καὶ συναδελφὸν ἡμῶν κὺρ Διονύσιον γνησίως καὶ κανονικῶς καὶ νομίμως, οὐχ ὡς δισεπίσκοπον, ἀλλ' ὡς μονοεπίσκοπον λογιζόμενον, καὶ μονονουχὶ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Χίου εἰς αὐτὴν ἀναλαμβανόμενον, διὰ δύο νομίμους αἰτίας· τὴν μέν, ὅτι ἐξ ὅτου μετετέθη εἰς τὴν Ἔφεσον οὐκ ἠδυνήθη ἀπελθεῖν ἐκεῖσε ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ σύνθρονον αὐτῆς καθίσαι, καὶ τοῖς ἐκεῖσε χριστιανοῖς ὡς ποιμὴν καὶ ἀρχιερεὺς αὐτῶν ἀναγνωρισθῆναι, ἅτινα ἀναγκαίως συνιστῶσι τὸν κανονικὸν ἀρχιερέα· ὧν τινων ἀμέτοχος ὢν ὁ ῥηθεὶς ἀδελφὸς κὺρ Διονύσιος, οὐδὲ ὅλως μετατεθεὶς εἰς αὐτὴν ὑπὸ παντὶ δικαίῳ γνωρίζεται· δευτέρα δὲ ὅτι ἡ ἐπαρχία Δέρκων ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς Θεοῦ ἐλέει κατεκοσμήθη καὶ ἀπεπλατύνθη ἀξιολόγῳ καὶ ἐπισήμῳ τῶν ἐνοικησάντων πολιτεύματι, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ὑπερεχόντων ἀρχόντων τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων καὶ λοιπῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπερεχόντων προσώπων, τῶν ἐνοικησάντων αὐτῇ, οὕστινας πλουτήσαντας ἄχρι τοῦδε τοιοῦτον ἄξιον ποιμένα, σοφίᾳ τε καὶ συνέσει καὶ διδασκαλίᾳ καὶ πολλαῖς ἄλλαις ἀρεταῖς κεκοσμημένον, τὴν αὐτοῦ σεβασμιωτάτην Παναγιότητα, ἐχρῆν ἀναγκαίως, στερηθέντας τοιούτου ποιμένος, ἀξιωθῆναι καὶ αὖθις προστασίας ἀρχιερατικῆς ἀξιολόγου προσώπου, ἐφαρμόζοντος τῇ τοῦ ποιμνίου ὑπεροχῇ καὶ δυναμένου ὠφελῆσαι πνευματικῶς τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον, κατὰ τὰς νομικὰς διατάξεις καὶ τοὺς ὅρους τοὺς κειμένους ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις τῶν Πανδεκτῶν, κατὰ τὸν Βλάσταριν Ματθαῖον ἐν τῷ «ἄλφα» στοιχείῳ αὐτοὺς διορίζοντα τὴν μετάθεσιν γίγνεσθαι κανονικῶς καὶ νομίμως, ἐπειδὰν ἐξ ἐλάττονος Ἐκκλησίας εἰς μεί-

ζοντα χηρεύουσαν ἀναχθῇ τις τῶν λόγῳ καὶ παιδείᾳ καὶ διδασκαλίᾳ διαφερόντων καὶ τὴν εὐσέβειαν δυναμένων στηρίξαι καὶ προαγαγεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον· τοιοῦτον δὲ εὑρόντες τὴν αὐτοῦ πανιερότητα, ἀδείᾳ τῆς αὐτοῦ Παναγιότητος, ψήφους κανονικὰς ποιησάμενοι, κοινῇ καὶ συνοδικῇ διαγνώσει ἐκρίναμεν καὶ ἀπεφηνάμεθα μετατεθῆναι γνησίως καὶ κανονικῶς καὶ νομίμως τὸν συναδελφὸν ἡμῶν κὺρ Διονύσιον ἀπὸ τῆς ἧς πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐν ψιλῇ προσηγορίᾳ μόνον οὐ μὴν δὲ καὶ πράγματι ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου, ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται, ἀπρακτησάσης τοῦ λοιποῦ τῆς περὶ ἐκείνην προγεγενημένης ψήφου καὶ ὡς μηδὲ γεγονυίας τὸ σύνολον λογιζομένης, καὶ τῆς αὐτοῦ πανιερότητος ὡς μονοεπισκόπου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Δέρκων μετατιθεμένου λόγοις ἀναγκαίας ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, διὰ τὸ συμφέρον καὶ κατὰ ψυχὴν ὠφέλιμον τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὡς εἴρηται. Καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν ἡμῶν ὑπόμνημα, καταστρωθὲν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

,αψξγ΄ Μαΐου κδ΄.

† ὁ Καισαρείας **Παΐσιος**, † ὁ Κυζίκου **Γεράσιμος**, † ὁ Νικομηδείας **Νικηφόρος**, † ὁ Νικαίας **Ἱερεμίας**, † ὁ Χαλκηδόνος **Ἰωαννίκιος**, † ὁ Χίου **Διονύσιος**, † ὁ Κρήτης **Γεράσιμος**, † ὁ Φιλιππουπόλεως **Αὐξέντιος**, † ὁ Θηβῶν **Ἄνθιμος**, † ὁ Βιδύνης **Μελέτιος**, † ὁ Εὐρίπου **Παΐσιος**, † ὁ Σοφίας **Ἱερεμίας**, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Μεσημβρίας κὺρ **Ἀνθίμου**, † ὁ Ξάνθης **Κύριλλος**, † ὁ Κώου **Μελέτιος**, † ὁ Φερσάλων **Δωρόθεος**.

* * *

δ΄) Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων Ἀνανίου, τοῦ ἀπὸ Ἀγχιάλου [1].

Ἐπειδὴ ἡ ἁγιωτάτη μητρόπολις Δέρκων ἀπροστάτευτος διέμεινεν, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Διονυσίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Θεοδοσίου, συνεισελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον καὶ ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ἀγχιάλου καὶ συναδελφὸν ἡμῶν κὺρ Ἀνανίαν, δεύτερον δὲ τὸν ὁσιώτατον κὺρ Χρύσανθον καὶ τρίτον τὸν Ἄνθιμον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατέστρωται ἐν

---

[1]) Κωδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Ζ΄ 52.

τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν.

,αψογ΄ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, ἐπινεμήσεως στ΄.

† ὁ Ἡρακλείας **Μεθόδιος**, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ τε ἁγίου Προύσης κὺρ **Μελετίου** καὶ τοῦ ἁγίου Καστορίας κὺρ **Γενναδίου**, † ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Ξάνθης κὺρ **Φιλαρέτου**, † ὁ Νικαίας **Ἄνθιμος**, † ὁ Χαλκηδόνος **Παρθένιος**, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Κυζίκου κὺρ **Γερασίμου**, † ὁ Φιλιππουπόλεως **Σαμουήλ**, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ ἁγίου Ράσκας κὺρ **Γερασίμου** καὶ τοῦ ἁγίου Σαμακοβίου κὺρ **Νεοφύτου**, † ὁ Μεσημβρίας **Μακάριος**, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Ἀγαθουπόλεως κὺρ **Νεοφύτου**, † ὁ Δρύστρας **Παρθένιος**, † ὁ Βάρνης **Νεόφυτος**, † ὁ Μπόσνας **Σεραφείμ**, † ὁ Οὐζίτζης **Ἰωακείμ**, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ ἁγίου Μπελιγραδίου κὺρ **Ἱερεμία** καὶ τοῦ ἁγίου Σβορνικίου κὺρ **Γρηγορίου**, † ὁ Μπερκόβτζας **Ἀνανίας**.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩι ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους).

Ἀριθ. 462.

Τεῦχος πιθανῶς αὐτόγραφον Δαμασκηνοῦ τοῦ Στουδίτου, γραφὲν ἐν ἔτει 1582, ἐκ φύλλων χάρτου παχέος καὶ στιλπνοῦ 284, μ. 0,21 πλ. 0,153, ὧν τὸ πρῶτον φέρει τὴν ἐπιγραφὴν γράμμασιν ἐρυθροῖς: «***φυσιολογία νέα τοῦ πανιερωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης κυροῦ Δαμασκηνοῦ εἰς πεζὴν φράσιν***». Ἐντὸς τοῦ τεύχους (φ. 10 β, φ. 29 α, φ. 30 α, φ. 47 β, φ. 68 α, φ. 67 α, φ. 87 α) ὑπάρχουσι σημειώσεις διάφοροι ἀγνώστου τινὸς καὶ ἀμαθοῦς μοναχοῦ ταξειδεύσαντος εἰς Τραπεζοῦντα καὶ ἀποβιβασθέντος εἰς Κερασοῦντα ὅτε ἐγένετο σεισμὸς τῇ 7ῃ Αὐγούστου 1668 καὶ ἐχάλασε τὸ κάστρον τῆς Κερασοῦντος.

Περιεχόμενα:

1) Στίχοι Κάτωνος καὶ ἐπίγραμμα ἡρωελεγεῖον πρὸς τὸν ἐνδοξότατον κύριν Μιχαὴλ τὸν Καντακουζηνόν·

Ἔγρεο Κωνσταντῖνε μεγακλεὲς εὖχος ἀνάκτων
ἔγρεο ἴν' ἐσίδης, εἴκελον ἡμιθέοις
Μιχαῆλον ἀγὸν Βυζαντίδος ἔνδοθι γαίης,
ἡμετέρας γενεῆς, κόσμον ἀριπρεπέα·
εἰ γὰρ ὁ πανδαμάτωρ Βασκήνας ἄπλετα αἰὼν
χριστιανῶν φύτλης ὤλεσεν ἀγλαΐην,
ἀλλ' ὁ τόν σε λίπε ζαλωτὸν ἐνὶ πολέεσι
χάρμα μὲν εὐσεβέων, τραῦμα δὲ δυσμενέων·
ζώη ἔτη πλείω κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων
ἄμμιγα ξὺν παισίν, Ἀνδρονίκῳ χἀτέρῳ.

2) Ἀφιέρωσις τῆς βίβλου· «ὁ ἐν ἐπισκόποις ἐλάχιστος Δαμασκηνὸς τῷ εὐγενεστάτῳ καὶ ἐνδοξοτάτῳ ἐν ἄρχουσι κυρῷ Μιχαήλῳ τῷ Καντακουζηνῷ καὶ μεγάλῳ δομεστίκῳ εὖ πράττειν». Ἀρχ: Συνήθειαν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι... (φ. 3).

3) «Πίναξ τῶν ζώων ὁποῦ περιέχει τὸ βιβλίον».

4) «Φυσιολογία νέα τὴν ὁποίαν ἔκαμε τοῦτος ὁποῦ ἔναι τὴν σήμερον Μητροπολίτης Ναυπάκτου ὀνόματι κύρις Δαμασκηνὸς ἔσοντας ὁποῦ ἐπῆρε καὶ ἐσκνείσθη ἀπὸ τὴν παλαιὰν φιλοσοφίαν τὰ βιβλία καὶ ἐξήγειται περὶ τῶν ζώων τῆς γῆς, τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν. Ἀρχ: Ἀετὸς εἶνε μὲν βασιλεὺς εἰς ὅλα... (φ. 11).

Σημ. Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ

5) «Περὶ τῶν Βασιλέων τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ὅπου ἐβασίλευσαν εἰς αὐτήν». Ἀρχ: Ρωμῦλος ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὴν Ρώμην... (φ. 135-238).

6) «Οἱ Πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, ὅσοι ἐπατριάρχευσαν εἰς αὐτὴν ἀφοῦ τὴν ἔκτισεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἕως τὴν σήμερον, ὁποῦ εἶναι χρόνοι ,ζπ΄. Ἰνδ. ιε΄. μηνὶ Μαΐῳ, καὶ πόσους χρόνους ἔκαμε καθένας εἰς τὸν ὑψηλότατον Πατριαρχικὸν Θρόνον, καὶ ποῖοι ἐξεβλήθησαν ἐκ τοῦ θρόνου». (φ. 239 μέχρι τέλους), ἀπὸ τοῦ 247 φ. ἀρχομενων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν Πατριαρχῶν ἕως τῆς Πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης. Τὸ τεῦχος τοῦτο, κολωβὸν κατὰ τὸ τέλος, καταλήγει, εἰς τὰς λέξεις: ὁ Πατριάρχης καὶ ἐπροσκύ....

Σημείωσις. Τὸν ὡς ἄνω κώδικα δι' ὀλίγων περιέγραψε καὶ ὁ Κ. Σάθας ἐν τῇ Μεσαιωνικῇ αὐτοῦ Βιβλιοθήκῃ (βλπ. Κ. Σάθα Μεσαιων. Βιβλιοθ. τ. III σελ. ια').

Ἀριθ. 463.

Μουσικὸν τεῦχος χάρτινον, κολωβὸν κατὰ τὸ τέλος, ἐκ φύλλων 56, μ. 0,25 πλ. 0,185, περιέχον τονισμένους τοὺς οἴκους τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου παρὰ διαφόρων Μουσικῶν, ἐν οἷς καὶ Μανουὴλ τοῦ Λαμπαδαρίου, Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη, τοῦ Μαΐστορος Κουκουζέλη, Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ καὶ ἄλλων μετά τινων κρατημάτων ἐν τέλει Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀγχιάλου, Νεκταρίου Πουστρεμέθη καὶ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ.

Ἀριθ. 464.

Μουσικὸν τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 90, μ. 0,245 πλ. 0,185, γραφὲν παρὰ Νεκταρίου Ἱερομονάχου περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος καὶ περιέχον μεγάλα κρατήματα μελοποιηθέντα παρὰ διαφόρων Μουσικῶν, οἷον Ἰωάννου Κουκουζέλη, Κορώνη, Πέτρου Λαμπαδαρίου, Δημητρίου Δούκα, Ἰωάννου Κλαδᾶ, Χρυσάφη, Λουκιανοῦ κλπ. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ 1ου φύλλου γέγραπται ἡ σημείωσις «καὶ τόδε πρώην Πατριάρχου Κυρίλλου Μαρ-

μαρινοῦ», ἐν ἐπιπροσθέτῳ δὲ ἐν τέλει ἀγράφῳ φύλλῳ ,αψν΄ μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πατέρων, μετὰ τὸ ἐξουθενῆσαι καὶ περιφρονῆσαί μοι, ὁ Πατριάρχης κὺρ Κύριλλος, δι' ἀσέμνου ὕβρεως, ἔπειτα διὰ τῆς διαβολῆς τοῦ Μελενίκου, τῆς τε ἐπιστασίας καὶ κυβερνήσεως ὑστέρησέ με».

Ἀριθ. 465.

Τεῦχος ΙΕ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἐκ φύλλων χάρτου βαμβακεροῦ 60, πλ. 0,165 μ. 0,245, ὧν τὰ τρία πρῶτα καὶ τὰ τρία τελευταῖα, κεκολλημένα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἑτέρου ἐξ ἄλλου χειρογράφου τῆς αὐτῆς περίπου ἐποχῆς, ἀποτελοῦσι τὰς πινακίδας τοῦ τεύχους. Τὸ κείμενον μονόστηλον, ἐνιαχοῦ δὲ δίστηλον, περιλαμβάνει σειρὰς 25 (0,162×0,10) ὡς καὶ ἀπειρίαν σχολίων εἰς τὰς ᾤας καὶ τὰ περιθώρια. Ἔστι δὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ τεύχους «Βοητίου περὶ παραμυθίας τῆς φιλοσοφίας ἐκ τοῦ Λατινικοῦ ὑπὸ Μαξίμου Μοναχοῦ τοῦ Πλανούδη». Καθόλου εἰπεῖν τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε ἐλλειπὲς καὶ ἀνεπίγραφον, διαιρούμενον εἰς βιβλία πέντε πιθανῶς τοῦ πρώτου τόμου καὶ πρῶτον καὶ δεύτερον ἑτέρου τόμου. Ἄρχ: Βοήτιος ὁ σοφὸς ἦν μὲν ἐκ τῶν Τουρκουάτου οἰκίας...

Ἀριθ. 466.

Τεῦχος ὀγκῶδες μεμβράνινον πιθανῶς τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους, γεγραμμένον διὰ γραμμάτων λίαν συμμετρικῶν καὶ μικρῶν τὸ σχῆμα, ἅμα δὲ καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιον. Ὁ κῶδιξ ἀριθμεῖ φύλλα 410, μ. 0,23 πλ. 0,183, ὧν ἑκάστη σελὶς μονόστηλος περιλαμβάνει σειρὰς 40 (0,187×0,13). Τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ: ἐξήγησις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἄνευ τινὸς τάξεως. Ἄρχ: «Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο κτλ. Ἐξήγησις: Καίτοι Θεός ἐστιν ἀληθινὸς καὶ Υἱὸς τοῦ ἐπὶ πάντας Θεοῦ... Εἶτα ἕπεται ἐξήγησις τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς, τελειώνει δὲ τὸ βιβλίον ἐν τῇ ἐξηγήσει τοῦ ῥητοῦ «καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης...».

Ἀριθ. 467.

«Γεωμετρικῆς καὶ φυσικῆς ἀστρονομίας μαθήματα στοιχειώδη, συγγραφέντα παρὰ τοῦ σοφωτάτου Ἀββᾶ Καΐλε».

Τεῦχος χάρτινον, γραφὲν περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἐκ φύλλων 249, μ. 0,24 πλ. 0, 175. Τὸ κείμενον μονόστηλον περιλαμβάνει γραμμὰς 31. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι καὶ διάφοροι ἀστρονομικοὶ πίνακες, ὧν οἱ δύο μεγάλου σχήματος, ὁ πρῶτος τῆς θεωρίας τῶν κομητῶν καὶ ὁ δεύ-

τερος τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου, μ. 0,485 πλ. 0,33. Ἐν τοῖς τελευταίοις 12 φύλλοις περιέχονται καὶ διάφορα μαθηματικὰ σχήματα συμποσούμενα εἰς ἑκατόν. Ἀρχ: Καθ' ὅλου τοῦτο τὸ σύγγραμμα...

Ἀριθ. 468.

Τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 77, μ. 0,24 πλ. 175, γραφὲν περὶ τὸ τέλος τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος. Ἔστι δὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ συγγράμματος τούτου «***ἀνταπόκρισις τοῦ ἐξ Ἰθάκης ἱερομονάχου Δωροθέου τοῦ Βουλησμᾶ: εἰς τὸ κανονικὸν σύγγραμμα Χριστοφόρου Μοναχοῦ τοῦ Ἀρτινοῦ***».

Σημείωσις. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Χριστοφόρος εἶνε ὁ χρηματίσας διδάσκαλος ἐν τῇ Ἀθωνιάδι ἀκαδημίᾳ (βλπ. καὶ Σάθα Νεοελλ. Φιλολογ. σελ. 605).

Περιεχόμενα.

1) Ὑπόμνημα τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ δηλοῦν τὰ αἴτια τῆς ἀνταποκρίσεως: «Τῷ Παναγιωτάτῳ καὶ Σεβασμιωτάτῳ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κυρίῳ Νεοφύτῳ καὶ τῇ περὶ τὴν αὐτοῦ Παναγιότητα θειοτάτῃ τε καὶ ἁγίᾳ Συνόδῳ, Δωρόθεος Ἱερομόναχος ὁ Βουλησμᾶς, τὴν ὑποκλινεστάτην προσκύνησιν». Ἀρχ: Οἷς μέν, Δέσποτα, τῷ τῆς ἱεραρχίας βαθμῷ.... (φ. 1-5).

2) Αἱ πρὸς τὴν Χριστοφόρου ἀπολογίαν Δωροθέου ἀνταποκρίσεις. Ἀρχ. Ἐν τῷ προανακριθέντι μοι, ὦ θειότατοι, μέχρι ... (φ. 56-77).

3) Ἐπιστολὴ Δωροθέου πρὸς Χριστοφόρον: «Χριστοφόρῳ ἀνδρὶ ὁσίῳ τε καὶ λογίῳ καὶ ἐμοὶ ἀγαπητῷ ἐν Κῳ τὸν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀντασπασμὸν» ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ,αψκθ' «ἐν Χῷ αὐτῆς ἀδελφὸς καὶ εὐχέτης διάπυρος Δωρόθεος ἱερομόναχος ὁ Βουλησμᾶς» (φ. 77-88).

Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ εὕρηνται καὶ δύο σημειώσεις ὧν ἡ μὲν α') ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ «κατὰ τὸ 1872 κατ' ἐπίμονον αἴτησιν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Νικοδήμου ἀντεγράφησαν διὰ τὸν ἐν Ὀδησσῷ ἀρχιμ. Βουλησμᾶν», ἡ δὲ β) ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ 3 φ. «καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Ἁγιωτάτῳ Πατριάρχῃ τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας Κῳ Ἀνθίμῳ».

Ἀριθ. 469.

Γεωργίου Κορεσίου θεολόγου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Χίου εἰς τὴν Πεντάτευχον (ἑρμηνεία) ***καὶ εἰς τοὺς Προφήτας Ἠσαΐαν καὶ Ἱερεμίαν.***

Τεῦχος χάρτινον γραφὲν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 173, μήκ. 0,24 πλ. 0,17. Ἀπὸ τοῦ 142 φ. ἀλλάσσει ἡ γραφὴ καὶ ὁ χάρτης, ἐν δὲ τῇ ᾤᾳ τῆς 1 σελίδος εὕρηται ἡ σημείωσις:

«Περιῆλθε τῷ Παναγίῳ καὶ Ζωοδόχῳ Τάφῳ διὰ Χρυσάνθου Πατριάρ-

χου Ἱεροσολύμων καὶ ὁ ἀφαιρήσων ἐκ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ ἔστω ἐπικατάρατος ».

Ἀρχὴ τοῦ τεύχους: Μπερεζὶθ ἑβραϊστὶ ἡ γένεσις...

Ἀριθ. 470.

Τεῦχος χάρτινον ἄσήμαντον τῆς ΙΘ′ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 23, μήκ. 0,237 καὶ πλ. 0,18.

Τὸ τεῦχος τοῦτο εἶναι μαθητικὸν τετράδιον περιέχον ἐξήγησιν καί τινας σημειώσεις εἰς τοὺς δύο διαλόγους τοῦ Πλάτωνος, τὸν Εὐθύφρονα καὶ τὸν Κρίτωνα.

Ἀριθ. 471.

Ἰωάννου Νικολάου Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα Αὐθέντου καὶ Ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας περὶ τῶν καθηκόντων ἐν κεφαλαίοις 19, ὧν τὸ πρῶτον « Προοίμιον, ὅτε σκοπὸς τοῦ βιβλίου καὶ τίνες περὶ τῶν καθηκόντων διέλαβον »· ἄρχ: Ἐνῆκεν ὁ Θεὸς τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει... (φ. 1-6), τὸ δὲ τελευταῖον « Περὶ καλοκαγαθίας καὶ ὁποῖος ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸ »· ἄρχ: Τοῦ δὲ μὴ ἀδικίας κτήσασθαι... (φ. 81-86).

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΗ′ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 87, μήκ. 0,237 πλ. 0,17, ὧν τὰ δύο πρῶτα καὶ τὰ δύο τελευταῖα ὀλίγον ἐφθαρμένα ἐκ τῆς ὑγρασίας.

Ἀριθ. 472.

Χρυσάνθου τοῦ Νοταρᾶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων « ἀντίρρησις εἰς τὰ ὅσα κακῶς ψευδῶς καὶ ἀναρμόστως λέγονται εἰς τὸ Προσκυνητάριον τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ ».

Τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 55, ὧν τὰ 3β, 7, 8, 9, 38β. 39, 40 ἄγραφα, μήκ. 0,24 πλ. 0,175, γραφὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1731.

1) Πρόλογος αὐτοῦ: « Χρύσανθος ἐλέῳ Θεοῦ Πατριάρχης τῆς ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης τοῖς ἐντευξομένοις χάρις παρὰ Θεοῦ ». Ἄρχ: Ὁ μὲν ὀφθαλμοὺς νύσσων κατάγει δάκρυα... (φ. 1-3).

2) Ἑρμηνεῖαι χωρίων τινῶν ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱ. Παραδόσεως, ἀναγομένων εἰς τὸ Ὄρος Σινᾶ καὶ Θαβὼρ (φ. **4**-7).

3) Ἡ ἀντίρρησις. Ἄρχ: Μεγάλον κατ' ἀλήθειαν κακὸν εἶναι... (φ. 10-38).

4) Ἐκ τῆς Ἱστορίας Δοσιθέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων « περὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ βιβλίου ὀγδόου κεφάλαιον πρῶτον περὶ τῶν προσκυνουμένων τόπων ».

Σημείωσις. Τὸ κείμενον τῆς ἀντιρρήσεως ἐξεδόθη τύποις Con licenza de supe-

riori, e privilegio. Σελ. 119, 4ον. Ἐνετίῃσιν ἔτει 1732· ἐπανορθοῦντος Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου. Παρ' Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι.

Ἀριθ. 473.

Τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 74, μήκ. 0,245 πλ. 0,175, ὧν τὰ 34 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ ἀνάγονται εἰς τὰ τέλη τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος, τὰ δὲ λοιπὰ πρόσθετα ἐκ συνήθους χάρτου καὶ νεωτέρας γραφῆς εἰς τὴν ΙΖ' ἑκατονταετηρίδα. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἀριθμεῖ ἔν τισι μὲν σελίσι γραμμὰς 23 (0,162×0,11) καὶ ἐν ἄλλαις 28, μετὰ πλείστων χωρίων τῶν Πατέρων ἐν τοῖς περιθωρίοις καὶ παραπομπῶν.

Ἦν δὲ τὸ τεῦχος τοῦτο «Ἱεροδιακόνου Χρυσάνθου καὶ δι' αὐτοῦ τῷ Παναγίῳ Τάφῳ», ὅστις Χρύσανθος Πατριάρχης γενόμενος ἰδίᾳ χειρὶ ἔγραψεν ἐν τῇ ὤχ τοῦ 2 φ. «ἐκ τῶν ἀφιερωθέντων τῷ Παναγίῳ Τάφῳ παρὰ Χρυσάνθου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ τοῦτό ποτε ἀφαιρησόμενος ἐκ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀναθεματισμένος παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἐν Βουκουρεστίῳ ,αψκη' μηνὶ Ἀπριλίῳ».

1) ***Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου*** πονημάτια ἐννέα.

α') «Περὶ ἀλλοιώσεως τῆς ἐν τῇ ψυχῇ γινομένης ἐν παντὶ καιρῷ τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκότους, καὶ ἐκβιασμὸς ἐν τοῖς δεξιοῖς καὶ ἀριστεροῖς γενόμενος· λόγος προσευχῆς δεόμενος ἐκ τοῦ μζ' λόγου τοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου». Ἄρχ: Ἴδωμεν, ὦ ἀγαπητοί, ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν... (φ. 1).

β') «Κεφάλαια μικρά, ἐν οἷς ὑπάρχουσι νόες παρηλλαγμένοι· ἐν οἷς διδάσκει τὴν βλάβην τοῦ ζήλου τοῦ μωροῦ, τοῦ ὡς ἐν προσώπῳ τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον τε καὶ τὴν βοήθειαν τὴν ἐκ τῆς πραότητος σὺν ἄλλοις τρόποις. Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ λόγος μη'». Ἄρχ: Ἄνθρωπος ζηλωτής..... (φ. 2).

γ') «Περὶ λογισμῶν ἀκουσίων πονηρῶν, τῶν ἐκ τῆς λύσεως καὶ ἀμελείας τῆς πρὸς αὐτὸν τὸν λογισμὸν τικτομένης, λόγος μθ'». Ἄρχ: Εἰσί τινες οἱ ἐρείδοντες... (φ. 5).

δ') «Ἑρμηνεία τῶν τρόπων τῶν ἀρετῆς, καὶ τίς ἐστιν ἡ ἰσχὺς ἑκάστου αὐτῶν, καὶ τίς ἐστι τῆς διαφορᾶς ἑκάστου αὐτῶν· τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ λόγος ν'». Ἄρχ. Ἡ ἀρετὴ ἡ σωματική... (φ. 7).

ε') «Περὶ καθάρσεως σώματος καὶ ψυχῆς καὶ νοός· λόγος να'». Ἄρχ: Ἡ κάθαρσις τοῦ σώματος... (φ. 8).

στ') «Λόγοι ἀντιληπτικοὶ καὶ ὑποθέσεις ὠφέλιμοι, πεπληρωμένοι τῆς σοφίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ὧν ἡ ἀρχὴ περὶ Πίστεως· τοῦ αὐτοῦ λόγος νβ'». Ἄρχ: Ἡ πίστις ἐστὶν ἡ θύρα τῶν μυστηρίων... (φ. 8).

ζ') «Περὶ μετανοίας· τοῦ αὐτοῦ λόγος νγ'». Ἄρχ: Χάρις μετὰ χάριν... (φ. 8β).

η') «Πόσον γίνεται τὸ μέτρον τῆς γνώσεως καὶ πῶς τὰ μέτρα τῆς ὀρθοδόξου καθαρᾶς καὶ ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως· λόγος νδ'». Ἀρχ: Ἔστι γνῶσις προηγουμένη τῆς πίστεως... (φ. 9).

θ') «Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ περὶ τοῦ πῶς δεῖ ψάλλειν ἀσυγχύστως· λόγος νστ'». Ἀρχ: Θέλεις τρυφῆσαι ἐν τῇ στιχολογίᾳ...(φ. 10 β).

2) «**Βαρλαὰμ μοναχοῦ τοῦ φιλοσόφου** σύντομος καὶ ἀκριβὴς θεολογία περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἐρωταποκρίσεις ὡραῖαι περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως». Ἀρχ: Ἐπὶ τῆς θεολογίας πόσας φύσεις ὁμολογεῖς;... (φ. 11).

3) «Ἡ δίδυμος ἐκ Πατρὸς ἀκτίς, ἤτοι περὶ τῆς ἐκ Πατρὸς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος». (φ. 12).

4) Συλλογὴ συμβόλων τῆς πίστεως. (φ. 13 β).

5) «Περὶ τῶν θείων μυστηρίων καὶ ὅτι οὐ δι' ἀζύμου τὸ μυστήριον ἐποίησεν ὁ Χριστὸς καὶ οἱ αὐτοῦ Μαθηταί, ἀλλὰ δι' ἐνζύμου· πόνος καὶ συλλογὴ ἐκ τῶν θείων Γραφῶν **Ἀγγέλου Γρηγορίου**». Ἀρχ: Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος. (φ. 15 β). Εν ταῖς μαρτυρίαις φέρεται καὶ «**Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου** περὶ ἀζύμου καὶ ἐνζύμου συλλογιστικὴ ἀπόδειξις». Ἀρχ: Φησὶ γὰρ ὁ τῆς νίκης φερώνυμος... (φ. 19). Εἶτα «πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι διὰ τὴν ἄσπορον τοῦ Χριστοῦ γέννησιν δεῖ προσφέρειν ἄζυμον». Ἀρχ: Ἀλλὰ καὶ τοῦτό φασί τινες αὐτοὺς λέγειν... (φ. 24).

6) «Ἀπόδειξις ὅτι οὐκ ἀπέλαβον οἱ ἅγιοι τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, οὔτε οἱ ἁμαρτωλοὶ τὴν κόλασιν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο καιροῦ μέλλοντος, κατὰ τὰς θείας Γραφάς· πόνος καὶ συλλογὴ ἐκ τῶν θείων Γραφῶν **Ἀγγέλου Γρηγορίου**». Ἀρχ: Δίκαιος, ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι... (φ. 27).

7) «Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν **Μάρκου**, **Μητροπολίτου Ἐφέσου**, λόγος καὶ ἀκριβὴς διάλεξις». Ἀρχ: Ἐπειδὴ μετ' ἀγάπης ἀποκρίνασθαι... (φ. 27).

8) **Τοῦ αὐτοῦ** ἀνεπίγραφον, οὗ ἡ ἀρχή: Ζήτημα α'. Ἐπειδὴ σαφέστερον ἡμᾶς ἀπαιτεῖτε... (φ. 64).

9) **Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας** «ἐρωταποκρίσεις». Ἀρχ: Το αὐτόχρημά ἐστιν ἡ ψυχή...(φ. 72).

Σημ. Τὸ τεῦχος τοῦτο φαίνεται ὅτι ἠρίθμει καὶ ἱκανὰ ἕτερα φύλλα μὴ ὑπάρχοντα νῦν.

(Ἀκολουθεῖ).

Ε. Κ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΓΕΡΜΑΝΟΣ Α΄ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

(715-729).

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 204)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Ἀπὸ τῆς ἀνόδου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον μέχρι τῆς ἐκρήξεως τῆς Εἰκονομαχίας.

Τελευτήσαντος τοῦ Πατριάρχου Ἰωάννου [58]) καὶ εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ ὑπὸ πάντων προβαλλομένου τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου Γερμανοῦ, συνεκλήθη τῇ 11ῃ Αὐγούστου τοῦ 715 [59]) Τοπικὴ Σύνοδος ἐν ΚΠόλει ἵνα ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μεταθέτεως. Ἄκων λοιπὸν καὶ βιαζόμενος [60]), ἀποφάσει τῆς Συνόδου ταύτης, ἀνῆλθεν ὁ Γερμανὸς τὰς βαθμίδας τοῦ Θρόνου τῆς Βασιλευούσης. Παρὰ τῷ Θεοφάνει διεσώθη καὶ τὸ ἐκφωνηθὲν κιτατώριον μεταθέσεως: «τῷ δ' αὐτῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρτεμίου, τοῦ καὶ Ἀναστασίου, τῆς ιγ΄ ἰνδικτιῶνος, μηνὶ Αὐγούστῳ ια΄, μετετέθη ὁ Γερμα-

---

58) Χρονογράφοι τινὲς ἐκ τῶν μετὰ τὸν Θεοφάνην (Ζωναρᾶς Migne Π. Ἑ., τ. 134, στ. 1312 Β.— Ἐφραὶμ στίχ. 9895, Migne Π. Ἑ., τ. 143, στ. 361 Β-Γ) ἀναγράφουσιν ὅτι ὁ Ἰωάννης κατεβιβάσθη ἀπὸ τοῦ Θρόνου ὡς μὴ ὀρθόδοξος. Τοιαύτη πληροφορία δὲν συναντᾶται παρὰ τῷ Θεοφάνει καὶ τῷ Νικηφόρῳ. Ὁ Κεδρηνὸς ἀποκαλῶν τὸν Ἰωάννην αἱρετικὸν (Migne Π. Ε., τ. 121, στ. 861 Α) οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τοιαύτης ἐκθρονίσεως αὐτοῦ, μνείαν ποιούμενος μόνον τῆς ἐκ Κυζίκου εἰς ΚΠολιν μεταθέσεως τοῦ Γερμανοῦ.

59) Mansi, Concil. Ampl. Coll., τ. XII, στ. 255.

60) Combef. Auct. nov., II, σ. 1461.— Migne Π. Ἑ., t. 98, στ. 35.

νὸς ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Κυζίκου εἰς ΚΠολιν· ἐφ' ᾗ καὶ κιτατώριον μεταθεσίμου τὸ ὑποτεταγμένον ἐκπεφώνηται: *ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν θεοσεβεστάτων πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου, καὶ τῆς ἱερᾶς συγκλήτου, καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ τῆς θεοφυλάκτου ταύτης καὶ βασιλίδος πόλεως, ἡ θεία χάρις ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, μετατίθεται Γερμανὸν τὸν ὁσιώτατον μητροπολίτην καὶ πρόεδρον τῆς Κυζίκου μητροπόλεως εἰς ἐπίσκοπον ταύτης τῆς θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος πόλεως* » 61).

Χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι τὰ πράγματα ἔλαβον χώραν ὡς περιγράφονται ἐν τῇ Χρονογραφίᾳ τοῦ Θεοφάνους σκεπτόμεθα ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκλείσωμεν πᾶσαν συμμετοχὴν τοῦ 'Αρτεμίου ἐν τῇ μεταθέσει τοῦ Γερμανοῦ ἐκ Κυζίκου εἰς ΚΠολιν, διότι τὰ πράγματα ἀρκούντως ἀποδεικνύουσιν ὅτι αἱ μεταξὺ αὐτῶν σχέσεις ἦσαν ἀρκετὰ φιλικαί. Ὁ 'Αναστάσιος-'Αρτέμιος πρὸ τῆς ἀνόδου του εἰς τὸν Βυζαντινὸν Θρόνον συνεμερίζετο τὰς ἰδέας τοῦ Φιλιππικοῦ, ὡς πρῶτος γραμματεὺς καὶ ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, τοῦτο δὲ ἀπέδειξεν ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας του διὰ τῆς ἐκτυφλώσεως καὶ εἰς ἐξορίαν παραπομπῆς τῶν φονέων ἐκείνου, πάντων ἐξελθόντων ἐκ τῆς μερίδος τῶν ὑπερασπιστῶν τῶν ἀποφάσεων τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου 62). Νομίζομεν μάλιστα ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὅταν λέγωμεν ὅτι καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν ἠκολούθησεν ἐκκλησιαστικὴν πολιτικήν. Εἰκότως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐξέλεξε καὶ κατέστησε Πατριάρχην τὸν Γερμανόν, διότι οὗτος, καίτοι μὴ παρουσιασθεὶς ὑπέρμαχος τῆς καταδίκης τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅμως οὐδὲ θερμῶς ἀντέδρασε κατ' αὐτῆς 63). 'Επιβεβαίωσιν τούτου εὑρίσκομεν ἐν τῷ γεγονότι τῆς μόλις μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ 'Αναστασίου καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ Γ' συγκλήσεως ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Συνόδου Τοπικῆς ἐξ 100 'Επισκόπων πρὸς καταδίκην τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου τοῦ 712, ἐν ᾗ, ἀναθεματισθέντων τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ Μονοθελητισμοῦ: Σεργίου, Κύρου, Πύρρου, Πέτρου, Παύλου καὶ 'Ιωάννου 64), ἐπισήμως ἀνεκηρύχθη ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλιππικοῦ-Βαρδάνη καταπολεμηθεῖσα πίστις 65).

61) Πρβλ. Γεωρ. Ἁμαρ. 626.—Ὑπόμν. Μαρ. Ρωμ. ('Εκκλ. 'Αλήθ. Γ' 213).

62) Παπαρρηγ. Ἱστορ. τοῦ Ἑλλην. Ἔθνους, Γ. 342.— J. Andreeff, Bogoslofskij Viestnik, Β', 1897, σ. 178. 179.

63) J. Andreeff, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 178.

64) Ὁ Le Quien προάγει τὴν γνώμην ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς Συνόδου ταύτης ἐξωεκκλησιασθεὶς 'Ιωάννης δὲν εἶναι ὁ ἄμεσος προκάτοχος τοῦ Γερμανοῦ (Oriens christianus Α' 236).

65) Fabricii-Harless, Bibliotheca Graeca XII, 412. — Mansi, Concil. Ampl. Coll. XII, στ. 257.

Τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀναστασίου καὶ τοῦ Γερμανοῦ φιλίαν μαρτυρεῖ καὶ ἕτερον γεγονός. Ὅταν, ἀρχομένου τοῦ 716, ὁ Θεοδόσιος κατέλαβε τὴν ΚΠολιν, διὰ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν καταφυγόντα εἰς Νίκαιαν Ἀρτέμιον ὅπως καταθέσῃ τὰ ὅπλα, συνέλαβε πολλοὺς ἐκ τῶν ἀφωσιωμένων αὐτῷ ἀρχόντων 66) καὶ δὴ καὶ τὸν Πατριάρχην Γερμανόν, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν εἰς Νίκαιαν πρὸς πίστωσιν τῶν γενομένων: « ὁ δὲ Ἀρτέμιος, γράφει ὁ Θεοφάνης, τούτους θεασάμενος ἀπέγνω ἑαυτοῦ, καὶ αὐτὸν παρέδωκε, λόγον τε ἀπαθείας αἰτησάμενος τὸ μοναχικὸν περιεβάλλετο σχῆμα » 67). Μετὰ πάσης πιθανότητος, παρατηρεῖ ὁ J. Andreeff, τὴν ἀπελπισίαν τοῦ Ἀρτεμίου δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν οὐχὶ τόσον εἰς τὸ γεγονὸς τῆς συλλήψεως τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, ὅσον εἰς τὴν τύχην ἐκείνων, οἵτινες ἀπετέλουν τὸ στήριγμα αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ τοῦ Θεοδοσίου ἀγῶνι. Παρεδόθη διότι ᾐσθάνθη ἑαυτὸν ἐγκαταλελειμμένον 68).

Ἡ βασιλεία Θεοδοσίου τοῦ Γ´ δὲν διήρκεσε πολύ, διότι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (716), ὁ στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν λεγεώνων Λέων, κατόπιν μακροῦ ἀδελφοκτόνου ἀγῶνος, κατέλαβε τὸν Θρόνον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος ὁ Πατριάρχης παρουσιάζεται ὡς μεσίτης μεταξὺ τῶν δύο ἐχθρῶν. Ἔνορκον λαβὼν παρὰ τοῦ Λέοντος ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ προστατεύσῃ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ και δὲν θὰ διαταράξῃ τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας, κατώρθωσε καὶ ἔπεισε τὸν Θεοδόσιον ὅπως καταθέσῃ τὰ ὅπλα πρὸ τοῦ ἰσχυροτέρου αὐτοῦ ἀντιπάλου 69).

---

66) Χρονογρ. Θεοφάν. 6207 (Migne Π. Ἑ, τ. 108, στ. 781 Γ Δ.). — Νικηφ. 34 (Migne Π. Ἑ, τ. 100, στ. 956 Γ).

67) Χρονογρ. Θεοφ., Migne Π. Ἑ., τ. 108, στ. 781 Γ-Δ.

68) J. Andreeff, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 179

69) Χρονογρ. Θεοφ. 6208, Migne Π. Ἑ., τ. 108, στ. 789 Β-Γ. Κατὰ τὰ 717-718 ἔτη ἡ ΚΠολις ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, κατὰ τὸ 719 δὲ οἱ Βούλγαροι ὑπεγειρόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐκθρονισθέντος Ἀναστασίου ἐπολιόρκησαν και αὐτοι τὴν Πόλιν. Ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ λήξει τῶν πολιορκιῶν τούτων θερμαὶ ἐν τῇ πόλει ἀνεπέμφθησαν πρὸς τὴν Θεοτόκον εὐχαριστίαι διότι εἰς Αὐτῆς τὴν προστασίαν ὁ λαὸς ἀπέδωκε τὴν νίκην. (Κ. Παπαρρηγ. Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Γ' 345-353). Διὰ τοῦτο πολλοὶ δὲν ἐδίστασαν νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν Πατριάρχην Γερμανὸν τὴν σύστασιν τῆς Ἀκαθίστου ἑορτῆς. Κατὰ τὸν Pargoire ὁ Πατριάρχης Γερμανός, ὅστις ὄπισθεν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀνθρώπων ἔβλεπεν ἐνεργοῦσαν τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἀποδοὺς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Θεοτόκον τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πόλεως, ὡς καὶ τὴν κατὰ τὰς δύο πρὸ αὐτοῦ γενομένας πολιορκίας ἐπὶ Ἡρακλείου 626 καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου 677, « il institua en l'honneur de la Sainte Vierge, un office d'une ordonnance toute spéciale, connu sous le nom ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος » (L'Eglise Byzantine de 527 à 847, σ. 355-357). Τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ F. Cayré ἐν Dictionnaire de Théologie Catholique VI, I, στ. 1303, ἐν τῇ λέξει « Germain I' ». Εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Ἀσομψιονιστοῦ M. Thé-

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου τοῦ 718 ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς ἐβάπτισε καὶ τὴν 25 Μαρτίου τοῦ 720, ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἔστεψε τὸν υἱὸν τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος Κωνσταντῖνον τὸν Ε'.

Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Λέοντος διέρρευσαν ἡσύχως, ἐκ δὲ τῆς κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον δράσεως τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ διεσώθησαν ὁμιλίαι πλήρεις πίστεως καὶ εὐσεβείας πρὸς τὸν λαὸν ἐκφωνηθεῖσαι καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐκκλησιαστικῶν ποιημάτων.

(Ἀκολουθεῖ).

---

arvic πρὸς ἐμφάνισιν τῆς ὁποίας ἔδωκεν ἀφορμὴν ἔκδοσίς τις γενομένη ὑπό τοῦ Paul von Winterfeld. Ἐδημοσίευσεν οὗτος, λαβὼν ἐκ χειρογράφου λατινικοῦ τοῦ Sain-Gall (Cod. C 78), ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ζυρίχης, τοῦ θ' αἰῶνος, τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον, τὸν ὁποῖον τὸ ὡς ἄνω χειρόγραφον ἀναφέρει εἰς τὸν προηγούμενον αἰῶνα, τ. ἔ. τὸν η', ὑπὸ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν: « Ymnus Sanctae Genitricis Mariae victoferus atque salutatorius a Sancto Germano Patriarcha Constantinopolitanorum ritmice compositus... » Ἀκολουθεῖ διήγησις τῆς πολιορκίας καὶ σύντομος παράθεσις τῆς ἐνδόξου σταδιοδρομίας τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ, ἐν ᾗ οὗτος ἀναφέρεται ὡς ὁ συστήσας τὴν ἀκάθιστον τελετήν, μετὰ τῆς προσθήκης ὅτι οἱ διάδοχοι τούτου σεβασθέντες τὴν τελετὴν αὐτοῦ ἐπαλαμβάνουσιν αὐτὴν ἐτησίως τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν Βλαχερνῶν. Τελοῦσι δὲ αὐτὴν καὶ πᾶσαι αἱ καθολικαὶ Ἐκκλησίαι τῆς Ἑλλάδος. Ἕπεται λατινιστὶ τὸ Κοντάκιον: « Τῇ Ὑπερμάχῳ στρατηγῷ »—καὶ ἄρχεται ὁ ὕμνος: « Ἄγγελος πρωτοστάτης ». (Ein abendländisches Zeugnis über den Ὕμνος Ἀκάθιστος der griechischen Kirche, ἐν Zeitschrift für Deutsches Altertum, 1903, t. XLVII, σ. 81-88). Ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης στηριχθεὶς ὁ Théarvic ἀπέδωκεν, ἔν τινι ἄρθρῳ αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον: «autour de l'Acathiste» (Échos d'Orient, VIII, 1905, σ. 166), τὸ κοντάκιον καὶ τὴν τελετὴν εἰς τὸν ἡμέτερον Γερμανόν, ἀρνηθεὶς αὐτῷ μόνον τὴν πατρότητα τοῦ ὕμνου. Αἱ τοιαῦται σκέψεις τοῦ Théarvic καίτοι εὑροῦσαι ἀπήχησιν παρὰ πολλοῖς ἐκ τῶν μεταγενεστέρων, ἥκιστα ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς οὔτε ποιητὴς τοῦ ὕμνου εἶνε οὔτε καὶ ὀργανωτὴς τῆς ἑορτῆς, ἀφοῦ αὕτη, ὡς ἀπέδειξαν αἱ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς τελετῆς ταύτης γενόμεναι μελέται, καθωρίσθη ἀργότερον ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου, ὅστις καὶ ἐπεφόρτισε τὸν φίλον αὐτοῦ Ἰωσὴφ τὸν Ὑμνογράφον ἵνα συνθέσῃ τὸν ψαλλόμενον κανόνα. Ὁ Γερμανὸς ἔχει πρὸς ἀμφότερα οἵαν σχέσιν καὶ ὁ Πατριάρχης Σέργιος καὶ πᾶς τις δὲ ἄλλος ἐφημέριος ἀναγινώσκων κατὰ Παρασκευὴν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τὸν ὕμνον κατὰ τυπικὴν διάταξιν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν κώδικα τοῦ Saint-Gall, ὅμοιοι πρὸς τὸν ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἀναφανῶσι καὶ ἄλλοι, λέγομεν ὅτι οὐδεμίαν κέκτηται σημασίαν, διότι καὶ τοῦ Πατριάρχου Σεργίου τὸ ὄνομα φέρεται παρὰ πολλοῖς ἐκ τῶν κωδίκων ὡς ποιητοῦ τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου (ἴδε Γρηγ. Παλ. Α', σ. 273, σημ. 1) ἁπλῶς καὶ μόνον διότι μετὰ τὴν λύσιν τῆς πρώτης πολιορκίας τῆς ΚΠόλεως ἀνέγνω τὸν ἤδη ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἀπαντῶντα ὕμνον, τοῦ λαοῦ ἱσταμένου ὀρθίου, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα, τότε διὰ πρώτην φορὰν ἀποδοθέν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Καθ' ἃ ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας διὰ γράμματος αὐτοῦ εἶχεν ἐν καιρῷ ἀναγγείλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, συνῆλθεν ἐν Βοστώνῃ ἡ Ἕκτη Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς μελέτην τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἐξέτασιν ὁμοίως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως καὶ καθόλου τῶν ἀναγκῶν τῶν αὐτόθι ὁμογενῶν Κοινοτήτων. Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, ἐξ ὀνόματος αὐτῆς, ἀπέστειλε πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξαιτεῖται τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διὰ τηλεγραφήματος ὁμοίως ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς καρποφορίαν τοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως.

Τὰ ἀνταλλαγέντα τηλεγραφήματα ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ ***Φωτίῳ.***

Βοστώνη, 1/10/935. Φανάριον.

Συνέλευσις ὑποβάλλουσα ὁμοθύμως βαθύτατα σέβη, πλήρη ἀφοσίωσιν, ἐξαιτεῖται πατρικὰς εὐλογίας.

Ἀμερικῆς ***Ἀθηναγόρας.***

Ἀρχιεπίσκοπον ***Ἀθηναγόραν.***
Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν
Corner-Parker Str., Βοστώνη.

Εὐλογήσαι Κύριος Συνέλευσιν, ἔργα αὐτῆς. Εὐχὴ Μητρὸς Ἐκκλησίας μετὰ πάντων.

?/10/935 Πατριάρχης ***Φώτιος.***

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡρακλείας Βενιαμίν, κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τοῦ λήξαντος μηνός, ἀδιαθετήσας παρέμεινεν ἐπὶ ἡμέρας τινὰς οἰκουρῶν.

Ἐπὶ τούτῳ, ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Σεβασμιότητα καὶ διεβίβασε τὰ εἰκότα ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιος.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Κατηχητικὰ κηρύγματα: Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν Κατηχητικῶν Κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς Ἁγίας Τριάδος Πέραν καὶ Ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ ἐχοροστάτησεν ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος κατὰ τὸν ἑσπερινὸν καί παρηκολούθησε τὸ Κήρυγμα ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς τούτοις γενόμενον ὑπὸ τῶν ἱεροκηρύκων διακόνων Πολυεύκτου Ἁγίας Τριάδος καὶ Μελετίου Ἁγ. Νικολάου, καὶ διεβίβασε τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τὴν εὐλογίαν Αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἱερὰν ταύτην διακονίαν καὶ τοὺς συντελεστὰς τοῦ ἔργου.

Διορισμοὶ ἱερέων: Ἐν τῇ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκ τῶν ἐφημερίων τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου Νεοφύτου Σαμαρτζίδου κενωθείσῃ αὐτόθι ἱερατικῇ θέσει, ἀποφάσει τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπανῆλθεν ἐν τῇ ἐφημερίᾳ Σταυροδρομίου ὁ ἐκ ταύτης ἀπεσπασμένος καὶ προσωρινῶς προϊσταμενεύων ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγ. Νικολάου Δζιβαλίου Οἰκονόμος Καλλίνικος.

— Ἐν τῇ οὕτω κενωθείσῃ ἱερατικῇ θέσει τῆς Κοινότητος Δζιβαλίου ἱερατικῶς Προϊστάμενος αὐτῆς διωρίσθη ὁ Προϊστάμενος Μουχλίου Βασίλειος Γρίβας, ἱερατικῶς δὲ Προϊστάμενος Μουχλίου διωρίσθη ὁ ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος Σαρμασικίου Βασίλειος.

— Δι' ἀμοιβαίας μεταθέσεως ἐφημέριος Κοντοσκαλίου διωρίσθη ὁ ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος Ἐδιρνέκαπου Βασίλειος, ἱερατικῶς δὲ Προϊστάμενος Ἐδιρνέκαπου διωρίσθη ὁ ἐφημέριος Κοντοσκαλίου Δημήτριος.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη αὐτοπροσώπως καὶ συνεχάρη τὸν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσαντα τὰ ὀνομαστήρια αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτην Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβον.

— Τοῖς ὁμοίως κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσασι τὰ ὀνομαστήρια αὐτῶν Σεβ. Μητροπολίταις Μυτιλήνης Ἰακώβῳ, Μηθύμνης Διονυσίῳ καὶ Γρεβενῶν Γερβασίῳ διὰ καταλλήλων γραμμάτων διεβιβάσθησαν αἱ εὐχαὶ καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΑΔΕΙΑΙ

— Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς ἐπανῆλθεν ἐκ τοῦ εἰς Ἑλλάδα τελευταίου ταξιδίου αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος.

— Τυχὼν τῆς σχετικῆς κανονικῆς ἀδείας ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τρωάδος Εὐστάθιος, ἡγούμενος τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ

Τῇ 8ῃ τοῦ παρόντος μηνὸς διῆλθεν ἐντεῦθεν κατευθυνόμενος εἰς Ρουμανίαν καὶ Γιουγοσλαυΐαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λιβάνου, τοῦ Κλίματος Ἀντιοχείας, Ἠλίας.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐξελθοῦσα τοῦ ἀτμοπλοίου ἀφίκετο εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος καί, ἀφοῦ ὑπέβαλε τὰ ἴδια αὐτοῦ σέβη, διεβίβασεν Αὐτῇ καθ' ἣν εἶχεν ἐντολὴν τὸν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν καὶ χαιρετισμὸν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἀλεξάνδρου. Ὡμίλησε μὲ θερμὰς ἐκδηλώσεις βαθείας ἀγάπης, τιμῆς καὶ εὐλαβείας διὰ τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἑρμηνεύσας τὴν συγκίνησιν ὑφ' ἧς κατείχετο διότι ἠξιώθη νὰ εἰσέλθῃ τὸν οὐδὸν τῆς ἱστορικῆς ἕδρας τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ΚΠόλεως. Παρέσχε πληροφορίας περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως τοῦ κλίματος τῆς Ἀντιοχείας. Ἐκόμισε δὲ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ δῶρον κομψὸν χειροτέχνημα καὶ θυμίαμα ἐκ τῶν κέδρων τοῦ Λιβάνου.

Ἡ Α Θ. Παναγιότης εἰς ἀπάντησιν ἐξέφρασε τὴν βαθεῖαν χαρὰν Αὐτῆς διότι ὑπεδέχετο Ἱεράρχην τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, ηὐχαρίστησε διὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν αἰσθημάτων ἀγάπης καὶ τιμῆς τῆς τε Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ τῆς Α. Σεβασμιότητος, διεβεβαίωσε τὴν Α. Σεβασμιότητα περὶ τῆς θερμῆς ἀγάπης καὶ τοῦ βαθυτάτου ἐνδιαφέροντος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχέων, καὶ ἐν τέλει ηὐχαρίστησεν ἐπὶ τῷ κομισθέντι ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος δώρῳ. Μετὰ ὡριαίαν παραμονὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Α. Σεβασμιότης, ἐπειγομένη ἵνα ἐπιβιβασθῇ τοῦ αὐθημερὸν μετὰ βραχὺ ἀναχωροῦντος ἀτμοπλοίου, ἠσπάσθη τῆς δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἀνεχώρησεν, ἀφοῦ προηγουμένως περιῆλθε τὸν Πατριαρχικὸν Οἶκον καὶ προσεκύνησε τὰ ἅγια Λείψανα καὶ ἱ. κειμήλια τοῦ Πανσέπτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ.

Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἀπεχαιρέτησεν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Πανοσ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Κύριλλος.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

Ἀφιχθεὶς κατὰ τὸν παρόντα μῆνα παρεπιδημεῖ ἐνταῦθα ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Ἡ Α. Σεβασμιότης, ἀπόφοιτος τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ὑπηρετήσασα ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἀργότερον ἀνέλαβε διακονίαν καὶ ἀριθμεῖται ἀπὸ εἰκοσαετίας μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τιμῶσα διὰ τῆς ζηλωτῆς καὶ ἀφωσιωμένης δράσεως αὐτῆς τὴν Ἐκκλησίαν.

Πρὸς τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπὶ τῇ ἐνταῦθα ἀφίξει αὐτῆς ἐξεδηλώθη ἀμέριστος ἡ ἀγάπη καὶ τιμὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἱεραρχίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Τῇ 17 τοῦ μηνὸς ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Μητροπολίτου Βουκοβίνης, ἐξελέγη δὲ ὡς τοιοῦτος ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Χοτίνης καὶ Μπελτσῶν Βησσαρίων.

Ἡ ἐκλογὴ τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἥτις ἐστὶν εἷς τῶν διαπρεπῶν Ἱεραρχῶν τῆς

Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας τυγχάνει δὲ ἰδιαιτέρως προσφιλὴς τῇ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἐχαιρετίσθη μετὰ βαθείας χαρᾶς. Τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐξεφράσθησαν δι' ἐπὶ τούτῳ γράμματος τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΟΣΛΑΥΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἔνδοξος καὶ εὐσεβὴς Βασιλεὺς τῆς Γιουγοσλαυΐας Ἀλέξανδρος ὁ Α' ἔπεσε θῦμα μυσαρᾶς συνωμοσίας, τὸ ἐνταῦθα Προξενεῖον τῆς Γιουγκοσλαυΐας ἐτέλεσεν ἐν τῷ ἐν Πέραν ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐπιμνημόσυνον λειτουργίαν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων Σπ. Κωνσταντινίδου. Παρίστατο σύμπασα ἡ ἐνταῦθα Γιουγοσλαυϊκὴ Παροικία, αἱ Ἀρχαὶ τῆς Πόλεως, ἐξέχοντα πρόσωπα τῆς Κοινωνίας καὶ πλῆθος λαοῦ.

ΓΙΟΥΓΟΣΛΑΥΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ

Τῇ 2 παρόντος μηνὸς ἐπεσκέφθη τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐγένετο δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Ἰβὰν Βούκοτιτς.

ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Ὁ Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Προξενικὸν τμῆμα τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Οὐγγρικῆς Πρεσβείας **Dr Antal Ullein-Reviczky** προκειμένου ἵνα ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν νέαν αὐτοῦ ὡς γενικοῦ Προξένου τῆς Οὐγγαρίας ἐν Ζάγρεπ θέσιν ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ ὑποβαλὼν τὰ σέβη αὐτοῦ ἐπεκαλέσθη τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτῆς.

Τὸν κ. **Ullein** ἀναχωροῦντα ἀπαιχαιρέτησεν ἐν τῷ σταθμῷ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Διερμηνεὺς τῶν Πατριαρχείων Σπ. Κωνσταντινίδης.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

— Ἀναχωρῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως ἐπεσκέφθη καὶ ἀπεχαιρέτησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ παρὰ τῇ ἄλλοτε ἐνταῦθα Μικτῇ Ἐπιτροπῇ Σύμβουλος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας κ. Ἠλ. Πηχεών.

— Ἐπεσκέφθη ὁμοίως τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλε τὰ σέβη αὐτοῦ ὁ Καθηγητὴς τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου **Friedrich Gerke**. Ὁ Ἐλλόγιμος Καθηγητὴς προκειμένου ἵνα μεταβῇ διὰ μελέτας εἰς Ἅγιον Ὄρος ἐζήτησε καὶ ἔλαβε συστατήριον σεπτὴν Πατριαρχικὴν πρός τὴν Ἱ. Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐπιστολήν.